

Nr. 12.

Anulu VI.
1882.

Gherl'a

15/27

Juniu.

AMICULU FAMILIARU

Apare in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pre unu semestru 2 fl. 50 cr., pentru Romani'a si Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei noi.

CONTRASTE.

— Schitia. —

Spre apusu ultimele radie de sóre poleiáu tienutul, cu unu coloritu variatu si prismaticu. Aerulu erá blându, zefirii saltáu priu frundie, er' paserile inaltiáu rug'a loru de séra.

Intre tufe de rosa si iasminu, ce-si esaláu odorulu in elegant'a locuintia cu ferestre deschise — o parechia de ómeni priviá cu diferite impresiuni in lumea lui Ddieu.

Eráu barbatu si femeia — sociu si socia.

Elu voinicu de figura, maretiu la privire; — ea blânda, cu frunte boltita, si nisce ochi ce regolindáu unu sufletu inflacaratu si poeticu.

Ambii eráu teneri; ambii neatinsi de sbérciturile lipseloru.

Cá juni, elu erá posesoru a mai multoru mosii — ea féta bine educata a unoru parenti cinstiti, dar' lipsiti de bunuri paméntesci.

Elu erá ántáiulu intre semenii sei; avea cu deosebire istetimea speculei.

Câscigulu de bani erá talentulu seu; erá motorulu inmiscariloru s'ale sufletesci. Totu ce mai portá altu nume, nu avea interesu pentru densulu. apartíneá acelti soítu de ómeni, ce fàrà sunetulu banului, stáu in faci'a lumei cá nisce masinari fàrà vaporu, ori cá automate lipsite de mehanismu.

Alt'cum mai avea o pasiune. Iubiá a trece de galantu, si de cunoscatoriu a frumsetiloru...

Pentru ast'a nici o jertfa, nu erá pré mare. — Dar' si traíse una bucata de vreme, gustându dulceti'a tuturoru placeriloru.

Dupa unu síru de nebuni, uríndu-i-se, — se dáse afaceriloru materiale cu trupu cu sufletu.

Cându si cându 'lu rideau companionii dñeloru trecute; 'lu numiáu pústnicu si se desmierdáu in beuturile bune, la cate o partia de — vint.

Dela o vreme nu-i mai placu nici ast'a, de si dobândile i crescura munti de auru.

Se sémtiá parasitu, in multimea curtelniciloru ce hraniá. Nici unu glasu nu-i inveseliá odai-le, — nici unu braci nu-i cuprindeá grumazulu, — si nici o mâna gingasia nu-i intindea ciubuculu.

Se intemplá atunci de cadíu ochiulu seu pre asediat'a féta, a carei vârsta trecuse preste dóua-dieci de primaveri, dar' fara a pierde ceva din smaltiulu curatiei fetioresci.

Practicu ori egoistu cum erá, nu intárdiá a-i oferí mân'a si numele seu.

Ea tresari, dar' nu simpaticu. Asta distinctiune nu-o umplu de bucuria, ci de superari.

Odata 'lu intélnisé din intemulare, a dou'a óra din politetia, — precipitarea ofertului seu, nu dovediá óre unu caracteru fluturatecu, atérnatu de impresiuni momentane?

Adênculu sémtilorulu ei i esplicá contrastulu sufleteloru loru. — Se infiorá, si vrú a-lu refusá,

E avutu — i dîserà parentii — si nu uitá ca ast'a contribue multu la fericire!“

— Dar' asta fericire mi-e straina — respunsè ea.

„Cu binele se dedà omulu“...

— Am fostu seraca,... fericirea 'mi erá bogata. Me temu cá contrariulu se nu croiasca o cersitória din mine....

Asié gândí ea. Dar' crescuta in ascultarea parentiloru, se supuse sfatului loru.

Dupa trei septemani pacinice si retrase, stá inaintea altariului ce avea se-i lege pentru viétia.

Ea respingându ori ce donuri pretioase in gateal'a-i simpla, de colórea nevinovatiei, erá cá unu crinu. Mirtu aveá pe peptu, — mirtu in perulu castaniu; si preste elu velulu pudicu a miresei, sub care nisce gene lungi svéntáu o lacrima ascunsa.

Mirelui i aparù cá o fiintia, cum nu intélní inca in caile fortunóse ale junéi. Se gândí in taina, ce triumfu pe elu pentru câscigulu acestui margaritariu de femeia, — cá-ci minte avea elu, sciea face deschilinire intre femei si femei.

In faci'a actului solemnu, elu nu sémťi vre-o inmiscare de acele, ce vinu cându incheiamu o legatura, ori unu sântu juramentu pentru viétia. Interesatu, dar' cu sufletulu pétra, nu observá tremurarea mânei, ce jaceá in a lui, nici doiós'a vibrare cându rostí ea: „vréu!“

Septemani trecurá de atunci, dupa ele luni, pana ajunse acea séra ce-i asiediá lînga olalta, intre boschetele in florite.

Departé in crêngulu gradiniloru preluda o filomela, si unu cucu se aude in intervale scurte.

Barbatulu 'si rotesce falnicii ochi preste hotarale imbelsingate de roduri; femei'a privesece visatóre in calea ce trece prin mijloculu opidului.

Ambii tacu din afara, — in launtru socotesce elu cascigulu anului, — ea dilele monotóne ce aveá...

„Jorgule! — dise ea cu blânda melancolia, — nu e ast'a o privelesce ce descépta acele gândiri sublime, cari unescu pre omu cu Ddieu? — Asculta! filomel'a revérsa rug'a ei armoniós'a, cuculu vestesece sosírea anutimpului mai placutu...“

— Ha, ha, ha! ce urechi delicate aveti voi, neveste poetice. — Nu audi fluierulu locomotivei? — îngâná elu cu unu risu neintreruptu.

„Acum da. Inse odinióra, fû cantulu ei....“

— Fantasta ce esti! Nu jace in renchezatulu cailoru ori in mugitulu vaciloru mai multa armonia, cá in asta delirare típatóre, ce mai cá-ti asurdiesce capulu?....

Ea se uitá la elu, cu adênca intristare, apoi dîse:

Si totusi nu exista alta pasere care se vorbiésca asia animei.... sémťirei.... si sufletului.... Amorul e resuffulu ei, amoru ce cânta... si amoru fiesce-care suspinu...“

— Ia, lasa! De acele amoruri visionare, s'a scárbitu lumea de multu. Ce vréi, suntemu practici — si ast'a e laud'a seclului nostru. Si fàrà fantasii, filomele si bazaconii, au femeile se-si iubésca barbatii. Sémťimentalitati si scene se potrivescu cu copii, — moralisá elu, redicându câte unu fumu din cigaret'a s'a aprinsa.

„Jorgule asculta! Nu fantasí, nu nebune idealitati suntu icón'a aderintiei miele. Gândescu la acea intielegere intima — la acelu sémťimentu poeticu ce intra in dóua animi, cu caldur'a si armoni'a ce le contopesce in unu focu, in unu resuffu“...

— Deh! ce lipsa avemu noi de ast'a? N'ai poftí se-ti recitezu o poesía, se-ti depingu nisce „nu me uitá“ ori se-ti cadu la genunchi sioptindu: „madama te iubescu!“

Ea 'si plecá capulu in josu. — Acestu egoismu brutalu, o loví reu. — Si totusiu nu i-o spuse, Eráu sociu si socia!

Neobservati, vediura venindu spre acele tufe unu june in uniforma.

Aveá lucire in ochi, capulu si-lu tiénea intru-acolo de unde resunase preلودulu, iar' in mâni se zará o carticeica si o cerusa.

„Serie! — dise ea, aretandu spre elu — serie aste impresiuni, cá se le tramita miresei s'ale iubite“...

— De unde sefi? Póte 'si sumeaza detoriele ce nu le póte platí...

„Nu se póte. E june, poesi'a vietiei nu a prinsu a-i vescedí. Onórea, detorintí'a si iubirea i umplu sufletulu“...

— Si detoriele. Totusiu credu ca o poesia s'ar' potriví de minune cu elu. Buna-óra a lui Heine, se ti-o recitezu?...

„Multiamu.... Filomelele cânta. — Lasa cá delectarea mea se fía neatinsa de asemenea alusiuni.... E nobilu a presupune bine, despre origine. Deosebitu despre elu potu dice cu cunoscintia curata, ca e unu omu cu sufletu“....

— Da! da! nu bate cugle, nu stórece acóve, si la carti jóca numai preferance. — M'am uritu cu elu in o séra; e fantastu ce in natura alérgea dupa cái verdi, chiar' cá tine. Vint — escelentulu meu vint, nu-lu scie de feliu. Iata! asia numitii tei ómeni de sufletu...

„Cuculu! asculta! Unu.... doi.... trei“...

— Secati-ar' limb'a in ciocu, afurisita pasere, au nu-i d. stulu? întrebá elu, amenintiandu spre tufa.

„Jorgule! 'ti pare reu, ca am se traiescu atâta?" dise ea machnita.

— Ce nebunesci! nu gândiam la anii tei — traiesce din partea mea câtu Ciahlaulu. Intrebâmu câtu am se pierdu mâne la parti'a de vint...

„Pôte ti-a profetitu câscigulu?"

— Cându intrebu de paguba?

„Mai cerca!" — 'lu sfatui ea cu surisu.

— Eh ba! Pôte ca e obosita, si o profeti pucinu...

„Atunci intrebu eu. Nu me temu de i-a fi cântulu si scurtu, -- câ-ci ce amu eu dela viétia? rosti ea cu suspinu in pieptu si lacrimi in gene.

O pansa se facu, — dara numai de câtevav'a minute, si oraclulu suna din nou.

— „Unu.... doi.... trei.... patru....“ numerà si elu si ea.

„E rendulu meu“ — disè ea cu o nespusa doiosia.

— Ce-mi pasa! Tu pentru tine, eu pentru mine, si suntemu cvitu.

— „Cinci.... siese.“ — Si se facu tacere.

— Pasere sura, numai atâta? intrebà elu restitu.

Ea asceptà unu picu, apoi cu capulu in grigi siopti pentru sine:

„Siese ani, nu suntu multi, dar' pre destui pentru a-i traî singura si neintielésa“...

— Ce mormaiesci tu? Ast'a a fostu dobênda mea...

„Si mórtea mea! — Dar' scîi de ce te-asi mai rogá in acestu momentu?"

— O fi dupa doi rozari a la Alfred de Musset...

„Nu chiar' asia. Dupã ce-oiu mori se-mi puni la mormentu o salcia pletósa. Iubescu multu frundiale ei, si gelea ce susura prin crengile lasate spre pamentu.“

— Bine! bine. Se scîi câ dupa mórtea t'a, iáu o femeia cu capriciî de dracu, si nu mai multu o sêmtimentala câ tine...

„Norocu la ea, si la viétia ce va urmá. Dar'

— starui ea — fagaduesce-mi, cuculu si filomel'a fie martori juramentulu teu.“

— Muiere! lasa gargaunii. Nu mori mâne, nici poimâne; la ce se fagaduiescu acum, ace'a ce se va intemplá abia preste siese ani?

Nu siese ani — nici siese luni, ci numai siese dîle trecura, si tener'a femeia erá prad'a unui morbu, din care nu erá modu de scapare.

Blânda 'si inchipuise mórtea totu-de-a-un'a, si asia veni.

Unu visu avu, ultimulu in lumea in care traise asié de singura si neintielésa.

I para ca raiulu s'a deschisu, si fericirile se îerôndéza in sufletulu ei.

Capulu i jacea pe umerulu sociului. Ea zimbiá si elu i rostiá tóte desmierdarile iubirei focóse. Ea spunea câ are se plece, si elu o rogá se mai remâna, se-lu mai fericésca cu sioptulu ei, cu resufulu angerescu si curatu.

Si ea nu pôtea se remâna, unu heroldu grabitu o asceptá.

Voiá se se scóle — braciulu inse o tiénea strinsu, si ea sêmtieá palpitulu inimei sale.

„Me ducu acumu Jorgule! — dise ea câ unu serafu — me ducu, câ-ci ce alte fericiri 'mi mai pôte da viétia? Te iubescu si me iubesci — esista óre alte fericiri mai mari, câ astea?"

Si heroldulu grabitu se apropiã de asternutulu ei — unu sarutu de geniu i luã resufulu de pe busa, ducându-lu departe preste nori, la locasiulu veciniciei....

Iar' corpulu ei câ a unei flori cu expresia frumsetiei, se asiediã sub nísee glîi verdi...

Nici unu altu ornamentu nu se observã, numai pletele lungi ale unei salcie de gele.

Cându resunã music'a de veselia, si Jorgu introdusè câ nevestica o sprintena óchesia — afara in cintirimu susuráu zefirii prin crengile de salcia; o filomela inaltia melodios'a ruga de séra, iar unu cucu prevestia moritoriloru câti ani au de traitu.

EMILIA LUNGU.

INAINTEA PORTRETELORU

MAJESTATILORU LORU REGELUI CAROLU I. SI REGINEI ELISABET'A.

(Alaturate câ premia lângã acestu numeru.)

Superba-i Romani'a pe Mircea si-alti eroi,

Carii in tempuri grele, o-au scosu dela nevoi;

Dar' multu e mai superba, pre cei ce o-a 'naltiatu,

La vechi'a ei marire, cu rangulu de regatu.

— Acesti'a suntu acei'a, cu cinste 'ncoronati;

Plecati dara genunchii, — pe densii i-adorati!

In multe lupte crunte, sub multi Prinçi ce-a domnitu

Acésta tiéra, — turculu erá-aprópe sdrobiu:

Dar' la nici unulu dinsulu asié nu s'a-inchinatu,

Câ si aceloru carii la Plevn'a i-au sfarmatu.

— Acesti'a suntu acei'a, cu cinste 'ncoronati;

Plecati dara genunchii, — pe densii i-adorati!

Remasáu densii 'n lume, la marii domnitori,

Ce-au fostu de gloriî plini, — pré demni mosconitori!

C'a tierii nume mare — in lume se-lu vestésca,

Si valuri de lumina, spre elu se respândésca.

— Acesti'a suntu acei'a, cu cinste 'ncoronati;

Plecati dara genunchii, — pe densii i-adorati!

Martirii-n gloriî principii, 'su-fiintie acum cresci,

Cari sriedu in stralucire, cu cete angeresci.

Si in spre josu privindu, zimbescu cu multu amoru,

Vediendu marita tiér'a prin rmatórii loru....

— Acesti'a suntu acei'a, cu cinste 'ncoronati;

Plecati dara genunchii, — pe densii i-adorati!

JOSIFU J. ARDELEANU.

REBUNAREA.

— Drama originala in 5 acte. —

ACTULU III.

SCENA I.

Petrescu.

Póte-se un'a cá acést'a?! Oh! acésta epistola 'mi prefaca ceriulu in infernu. Póte-se cá flórea intr'unu momentu se se prefaca in spinu? Póte-se cá lumin'a intr'unu momentu se se prefaca in intunerecu!? Póte-se cá zefirulu intr'unu momentu se se strafórme intr'unu orcanu? Óre possibile suntu tóte acestea? Óre possibile e cá sórele, care e isvorulu luminei si a caldurei se se prefaca intr'unu globu de ghiatia? Oh! Pâna a nu primí acésta epistola, asiu fi juratu ca tóte aceste suntu possibile, numai ace'a nu, cá Elen'a, care este lumin'a ochiloru miei, se cugete a stinge acésta lumina. Elen'a mea, anim'a mea, póte-se cá se cugete la altulu? Ea care a fostu idolulu inchinatiunei miele, póte óre se devina demonulu meu. Nu. Dar' de ce nu? Stéu'a fericirei miele acum de-odata si apune? Sórele vietiei miele intr'unu momentu se devina intunereculu meu. Ace'a pentru care asiu fi sacrificatu totulu, pentru care mi-asiu fi datu viéti'a se vina se stinga acésta viéti'a. Ea se se fi faciariu, a carei sufletu l'am crediutu mai curatu decâtu a toturoru angeriloru, — ea se me insiele, — atunci nimicu nu e securu, tóte suntu mintiuni, insusi omulu e cea mai mare minciuna! Iubirea atunci e unu cuventu desiertu, si eu pentru acestu cuventu alu ei mi-asiu fi datu si salutea eterna. — Dar' acésta epistola!? Póte-se cá ea se chiepe pe Fretwel la conveniri secrete cându eu nu voiú fi acasa? Ea innocentia, sinceritatea si nobletia. Póte innocentia fi nociva, póte sinceritatea insielá, si póte nobletia comite fapte dejositoare? Déca ea nu e innocenta, nu e sincera, nu e nobila, atunci nemene in lume nu póte fi! Déca ea nu a fostu asia, dupa cum s'a aretatu, atunci faciarnicia ei intrece tóte faciarniciile toturoru femeiloru din lume. Déca ea a fostu si e infidela, atunci casatori'a e cea mai mare stultitia, atunci numai comunismulu póte fi salutaru. Oh! Domnedieule, Domnedieule, Domnedieule! De ce ai facutu pe omu, acésta fiintia mersiava! De ce nu trimiti fulgerele si trasnetele t'ale se spulberezi acestu cuibu alu coruptiuniloru ce se numesce pamentu! Audi, se me insiele pe mene Elen'a mea, care am crediutu cá e virtutea intrupata. Dómne nu me lasá se me convingu despre acést'a, mai bine nimicesce-me acuma, candu mai nutrescu o radia debila de sperantia despre neadeverulu celoru scrise in acésta epistola. Intuncâ-te mente, se nu me poti convinge despre abisulu pe a carui margine 'mi sta fericierea, si tu intielegere inveli velulu nepriceperei, cá se nu-mi areti morméntulu sperantiei. Oh! asiu vré se mi se rumpa anim'a mai bine acum pâna cându mai speréza. Ce folosu de viéti'a mea, déca mai multu nu-mi promite numai amaratiune, de ce se desiortezu cup'a nefericiriloru pâna in fundu!? Ce mai potu avé placutu pe lume, déca ce am avutu mai placutu s'a nimicitu! Dómne! nici cându nu m'am rogatu cu atât'a pietate cá si acuma, nu lasá se fia adevérata acésta epistola. Dar' trebue se me convingu, sufletulu meu arde de setea adevérului. Elr asiadara va veni la o conventre secreta. Elu, oh! — ha! ha! ha! — Cându nu voiú fi eu acasa. Asiadara eu nu trebue se fiu. Eu sum superfluu. Ar' fi mai bine se moriu! Si acést'a o doresce Elen'a, adorabila mea sozia. Oh! cându ar' fi adevératu. Trebue se me convingu, Dómne da-mi numai atât'a potere de viéti'a

cátu se-mi ascundu amaratiunea pâna ce me voiú convinge. Trebue se-mi câscigu informatiuni. Si de va fi adevératu, — de va fi infidela sozia mea, — atunci, oh! atunci amaru si de viéti'a mea, si de-a ei si de-a seducatoriului ei. Trebue se intrebú servitoriulu, trebue se sciu cum 'si petrece domnulu Fretwel, candu eu nu sum acasa. Si amaru de dilele loru de nu voru spune adevérulu (pregatesce dóue epistóle) Joane! (striga) Joane! Joane! nu audi surdne, dar' viná-odata!

SCENA II.

Joanu, Petrescu,

Joanu:

Éta-me-su stapène!

Petrescu:

De cându te totu strigu, pare ca ai asurdítu!

Joanu:

Ba am audítu, dar' vreám se ispravescu ceva si apoi se vinu.

Petrescu:

Taci nu-ti amble gur'a, nu scii tu, ca ai de-a lasá ori ce lucru, cându te strigu eu.

Joanu (in parte.)

Óre ce a patítu stapénulu meu, — nici odata nu l'am vediutu asia de necajitu cá acum'a.

Petrescu:

Joane! Am se te intrebú cev'a despre nesce lucruri infiorátore, intielegime tu infiorátore! Si tu trebue se-mi spuni asia, dupa cum scii tu pe credintia t'a, de nu vei vorbi adevérulu despre ce te voiú intrebá, vedi pistolulu acest'a, indata 'ti iáu viéti'a. M'ai intielesu. Privesceme, — vedi ca asia sum de necajitu, pare ca mi-asiu fi pierdutu mintile, deci nu ascunde nemica, nu adauge, nu lasá, cá-ci sum in stare se facu indata ce'a ce am dísu, — m'ai intielesu?

Joanu:

Stapène, in numele lui Domnedieu ce voiesci dela mene, dóra ti-am gresitu, ori am facutu cev'a, de multu de candu servescu casa stapénului, inca nici odata nu v'am vediutu asia de intristatu si posomoritu.

Petrescu:

Joane, se scii cá eu sum omulu celu mai nefericitu din lume, — se scii cá in momentulu acest'a te joci cu viéti'a. Tu, Joane, asia dara cá totu cámp pe acasa esci?

Joanu:

Nu me ducu nicairi, fàrà scirea stapénului ori a stapènei.

Petrescu:

Asia dara, tu ai fostu totu cámp pe-acasa?

Joanu:

Da, stapène.

Petrescu:

Asia dara tu ai trebuítu se vedi ca cine ambla aici la cas'a mea, candu eu nu sum acasa.

Joanu:

Da, stapène.

Petrescu :

Respunde, dar' sinceru, ca cine vine aici candu eu nu sum acasa.

Joanu :

Pe Domnedieulu meu stapêne, dreptu 'ti spunu, ca aici vine fôrte desu domnulu Fretwel.

Petrescu :

Ah! miserabilulu de elu! Nu ai observatu tu, — întielegi-me ce te întrebu, — nu cumva dômn'a...

Joanu :

Ce cugeti stapêne, in numele lui Domnedieu! Dômn'a este femeia cea mai buna din lume. Oh! e si pe-catu a socoti asia ceva.

Petrescu :

Minti miserabile, si tu tiêni cu stapên'a t'a toti ve-ati conjuratu contr'a mea. Vai mie! Ce se me facu? (si arunca pistolulu si cade obositu pe unu fotelu.)

Joanu :

Dar' stapêne potî-me omori, potî-me chinuî de môrte, — dar' nu potu spune, pentruca eu nu sciu nimicu; totu ce sciu este ca stapên'a e femeia cea mai de trêba din lume.

Petrescu :

Dar' tu nu scii, — oh! nefericitulu de mene. Dar' acea epistola... Ah! ce se me facu?

SCEN'A III.

Petrescu :

Dar' trebuie se sciu, — trebuie se me convingu, ea acêsta incertitudine pe incetulu me omôra. Dar' elu va veni. Oh! Blastemata epistola (cetesce): — „Dêca vrêi se te convingi despre fidelitatea soçiei t'ale, se fii acasa la 10 ôre, candu î-i va veni amantulu poftitu din parte-i.“ La 10 ôre, adeca cându eu nu sum acasa. Ah! miserabilii de ei. La 10 ôre! Ha! ha! ha! Da, me voui duce, se nu fii acasa! Trebuie se me ducu. Dar' éra voui veni. Si Domnedieu le fia induratoriu, de va fi asia?! Trasnetulu nu lovesce mai tare, decâtu cum voui lovi eu între densii, si orcanulu nu pôte fi mai fârâ crutiaré de cum voui fi eu catra dinsii — (se retrage in oda-ia laterala.)

SCEN'A IV.

Elen'a (vine din partea contraria.)

De ce fugu mai tare de rusine si nefericire, de ace'a se apropia mai tare de mene. O, Domnedieule! Ôre ce am gresitu de me pedepsesci asié de aspru. Presupunerile miele rele incepu a se realisá, si ôre sum eu de vina? Martoru 'mi este ceriulu ca nu. Ce epistola a potutu se primésca barbatulu meu, ca de-atunci nu-si afla locu nicairi. E cá unu tigru de infuriatu! Nimicu nu-lu multumesce. E duru nu numai cu mene dar' si cu copii lui. Oh! Domnedieule ôre nu cumv'a de ce me-am temutu! Astadi a chematu servitoriulu, — nu sciu ce i-a disu, cá-ci candu s'a intorsu érá palidu cá môrtea, totu tremurá si inzedaru l'am rogatu, se temea se-mi spuna, — negresitu ceva horibilu, cev'a ingrozitoriu s'a intemplatulu între dinsulu si barbatulu meu. Trebuie se sciu 'lu voui rogá in numele lui Domnedieu se-mi descopere. O, fericire! câtu de iute ai disparutu! Joane! Joane! vinâ de graba!

SCEN'A V.

Elen'a, Joanu.

Joanu :

Vai de mene, stapên'a me chiama, negresitu cá se me întrebe ce s'a intemplatulu cu Domnulu. Ôre ce se dîcu? Asiu vrê se me ascundu in anim'a pamentului. — Aici sum stapêna!

Elen'a :

Tu tremuri, tu esti palidu, esti de totului schimbatu, de cându ai vorbitu astadi cu barbatulu meu. Spune-mi in numele lui Domnedieu, ce tî s'a intemplatulu?

Joanu :

Sciutám.... Oh! Domnedieule! — Dômn'a, martoru 'mi este ceriulu, te-am servitu fidelu, inse alungame dela casa, numai nu me întrebá.

Elen'a :

Joane, tu faci se-mi pierdu mintile, — spune-mi te conjuru pe laptele mamei t'ale, care l'ai suptu in prunci'a t'a, — fia-ti mila de stapên'a t'a, care ar' schimbá acum'a cu ultim'a servitóre, spune-mi de scii caus'a schimbarei barbatului meu, spune-mi te imploru, se sciu celu puçinu de unde vine nenorocirea?

Joanu :

Oh! mi se rumpe anim'a dômn'a, — mai bucurosu asiu voi se cersiescu pe la casele ômeniloru, mai bucurosu asiu voi se pieru de fôme pe strade, mai bucurosu se jacu pe sub garduri, numai se nu fii silitu a fi aci acuma.

Elen'a :

Joane, nu te teme, de sí sum femeia, sum tare, ori ce nenorocire mi-ai spune eu sciu suferi.

Joanu :

Fia dara, dômn'a, — stapênulu se indoiesce in fidelitatea domniei-t'ale.

Elen'a :

Presupuneám eu, — oh! Domnedieule! nimicesce-me, — ôre de ce a trebuitu se me nascu?!

Joanu :

Si cu pistolulu in mâna m'a amenintiatu se spunu adeveratu, cá cine vine la dômn'a, candu densulu nu e acasa, si se spunu de sciu cev'a reu de dômn'a...

Elen'a :

Destulu Joane! cá me imbatu de capu, — 'ti multimescu, dar' nu te teme nu se va intemplá nimicu reu! — Oh! acea epistola, si Fretwel. — Oh! bata-lu urgi'a lui Domnedieu, elu astadi érási va veni. Dar' nu! Elu nu trebuie se vina astadi. — Dar' elu va veni! Oh, ceriule! ceriule!

Joanu :

Dômn'a! incurajati-ve! — ôre de ce v'am spusu?

Elen'a :

Bene ai facutu Joane, 'ti multimescu, din anima 'ti multimescu. Audi Joane! O nenorocire mare me amenintia, dupa cum spui.

Joanu :

Si mai mare, decâtu acést'a?

Elen'a :

Da, barbatulu meu scie ca eu l'am poftitu pe Fretwel se vina aici la 10 ôre.

Joanu:

Dómn'a Ța poftitu? Si eu asiu fi juratu... Vai de mine!

Elen'a:

Audi Joane, in numele ceriului! Inca nu e tãrdu du-te alérġa totu orasiulu, afla pe Fretwel, si róga-lu, spune cã eu 'lu rogu, pe ce are mai sãntu in lume, — de are Domnedieu, de nu i-a secatu tóta sãmtirea ome-nésca din anima, de a fostu cându-va nefericitu, de mai nutresce vre-o schinteia de compatimire, dî-i se nu mai vinã aici, dar' deosebi astadi, dũ-te iute ca tempulu trece, ór'a nefericirei se apropia. Dũ-te!

Joanu:

Oh! Dómn'a! me ducu dómna, numai Domnedieu se departeze acésta nenorocire dela dómnu'a.

SCEN'A VI.

Petrescu, Joanu, Elen'a.

Joanu (voíndu se plece convine cu Petrescu.)

Petrescu:

Unde mergi? Stãi pe locu.

Joanu:

Vai de mene!

Elen'a:

Sam pierduta! Ce se me facu?

Petrescu: (tare.)

Unde vréi se mergi?

Joanu:

(in parte) Ce se sciu dice? Mergu la croitoriu.

Petrescu:

Nici unu pasiu! Nu-ti este iertatu se te clatesci astadi dela casa, — nici cându nu am avutu mai mare trebuintia de tine cã acuma. Ai auditu?

Joanu:

Serman'a mea stapêna! Dar' domnule trebuie se mergu.

Petrescu:

Trebuie se faci ce dîcu eu, — nici unu pasiu de aci.

Elen'a:

Rupe-te anima, — inghitî-me pamente!

Petrescu:

Si acum poti merge in odai'a t'a, dar' se nu te clatesci de-acolo, cã in totu momentulu 'mi poti trebui. M'ai intielesu?!

Joanu:

Intielesu, — Dómn'e aibi indurare! (ese.)

SCEN'A VII.

Petrescu, Elen'a:

Petrescu:

Nu me lasa anim'a se me ducu de-a-casa. Am voítu, dar' nu potu. C easulu celu fatalu se apropia, viðe numai, sãmtiescu ca inca sum necesariu in cas'a mea, nu superfluu... (vede pe Elen'a, care sta intristata.) Aici e si jupanés'a... (Privesce spre ea, nu dice nimicu, se preambila turburatu dupa o pausa.)

Elen'a:

Teodore! Scumpulu meu soġiu!

Petrescu:

Audi! Scumpulu ei soġiu! miserabil'a faciarnica! Oh! ceriule, cãtu de grozavu me-amu insielatu. Faġiarnici'a ei intrece tóta rusfnea.

Elen'a:

Teodore ce ti-am gresítu?!(plãnge.)

Petrescu:

Dómn'a, catra mene graiesci? Dóra te couturba ca acuma odata sum si eu acasa, candu nu ar' trebui se fiu.

Elen'a:

Oh! nefericit'a de mene! Elu tóte le scie. — Teodore in numele lui Domnedieu, nu-ti bate jocu de mene, mai bine calca-me in petióre, strivesce-me cã pe unu vierme!

Petrescu:

Audi ticalós'a, ca eu 'mi batu jocu de ea. 'Mi vine se o sfarimu. Dómn'a iérta-me cã te molestezu cu presenti'a mea, dar' nu me potu departã, acceptu unu óspe! — Óspe! me-ai intielesu, unu óspe!

Elen'a:

Teodore! Cu multu te-amu creditu mai nobilu!

Petrescu:

Auditi ceriuri! Inca si obrasnica! Dómn'e fulgerame in momentulu acest'a!

Elen'a:

Teodore nu-ti face pecate, te rogu pe totu ce ai mai sãntu!

Petrescu:

Femeia! Destulu, nu me scóte mai departe din rãbdare, ca asiu judecã inainte de tempu.

Elen'a:

E bine, vede Domnedieu, — fã cum vei sci (voiesce se plece.)

Petrescu:

Indereptu! Unde vréi se mergi? Stãi primesce-ti ospele, cã indata e aci. 'Ti voiú ajutã si eu, me-am si preparatu la ace'a, momentulu va fi fórt'e serbatorescu! (scóte dóue pistóle.)

Elen'a:

Vai de mene unde am ajunsu! Teodore ai mente pentru Domnedieu! Ce vréi se faci?

Petrescu:

Nu te teme! Póte me va omorí elu pe mene si atunci voi ve-ti fi fericitu!

Elen'a:

Dómn'e! care tronezi pe cheruvimi si pe serafimi, indura-te de nisce fiintie nenorocite!

Petrescu:

Muiere nu lamentã, dóca ti-a placutu a-lu poftí, placa-ti alu si primí, si de cumva 'ti sum spre greutate, éca eu me retragu (voiesce se plece.)

Elen'a:

Teodore! Aibi catu-si de puġina indurare de nefericirea mea... Nu sugrumã o fiintia innocenta!

Petrescu:

Audi, femeie, me-ai insielatu odata, atunci candu mi-ai juratu credintia, me-ai insielatu dupa ace'a in tóte

dfilele, prin ipocrisi'a demonica, cu care ai sciutu a me seduce, se credu ca me iubesci; si acum'a candu mi s'a deschisu ochii, voiesci cá se nu vedu nici abisulu nefericirei in care am caduutu. Dar' inzedaru! Cetesce acésta epistola! Oh! Acésta epistola! — nu muere! nu se póte... Domnia-ta trebue se-lu primesci. Eu nu voiu fi acasa, — elu nu trebue se scie ca eu sum acasa, si de-i vei descoperi, prin unu singuru cuventu, ca eu sum acasa, de me vei tradá, atunci nu sum respondiabilu de urmari nici inaintea lui Domnedieu nici a ómeniloru, — éca eu me retragu. (Vré se mérga, dar' petiórele i se impiedeca.) Dar' nu potu, poterile me parasescu, petiórele nu me pórtá, — sémțirile 'mi incéta, nu potu! nu potu! Ha! ha! ha! (cade in usi'a odaiei lesinatu.)

SCEN'A VIII.

Elen'a, Fretwel.

Fretwel (intra prin fundu, si nu observa in usi'a odaiei laterale pe Petrescu lesinatu.)

Elen'a (vedindu-lu pe Fretwel, scóte unu tîpetu si cade asemenea lesinatu.)

Fretwel (venindu la Elen'a o prinde de mâna.)

Dómna, idealulu fericirei miele, eu sum, eu pe care l'ai doritu. Dar' deschideti ochii si me lasa se sorbu radiale fericitóre! Nu te teme, eu sum! Ah! câtu e de frumósá, câtu e de rapitóre!

Petrescu (treduendu-se si vedindu pe Fretwel, se repediesce cá unu tigru spre elu.)

Ah! miserabile! stricatoriu de case! venit'ai se te imbeti de desmierdari, pe ruinele fericirei miele, — dar' se scii ticalosule ca ti-ai venitu la perire. (Tintesce unu pistolu asupra-i, dar' totusiu se opresce si arunca pistolulu.) Dar' ce folosu, ca te voiu omori, — eu nu mai potu dobândi ce am pierduu. — Oh! Martha! Martha! Martha! — Éca pentru cene te-am lasatu!

Fretwel (rîde cá unu selbatecu.)

Petrescu:

Inca rîdi ticalosule, dupa ce me-ai nefericitu, inca si rîdi!

Petrescu:

Oh! (cade ametítu.)

Fretwel:

Marth'a e resbunata mai multu decâtu am intentionatu! Bravo Fretwel!

Copil'a catra fluturu.

Fluturu pestritiu, dragalasiu
Dragu-mi esti si prinde-te-asiu,
Prinde-te-asiu dar' nu te potu
Cá tu sbori usioru de totu,
Cându mai josu, cându mai pe susu
Dupa cum esti tu dispusu!

Tu câtu totu dupa placeri
Câtu traiesci aici sub ceriu
Si nu te indestulesci
Cu placerea ce gasesci
La o dalba floricea
Cându mi te saruti cu ea,
Ci tu hotiu insielatoriu
O saruti si éra sbori!

Mandrulocu, 1882, Juniu.

Cata tufa rara, désa,
Tu in tóte esti acasa,
Cata frundia cata iérba
Tu cu tóte-ti faci de tréba,
Si-apoi câte flori ochiesci
Tu cu tóte te iubesci!

Fluturu pestritiu dragalasiu,
Tu violene prinde-te-asiu,
Se te ducu la badea mieu
Se-si véda pe frate-seu,
C'asia bine-asemenati
De gândesci ca sunteti frati!

IONU TRIPA.

Le'a séu amoru si onóre.

Romanu de Elis'a Modrach.

XXXII.

In Scoti'a.

Erá lun'a lui Septembre. — Timpulu erá forte frumosu si campi'a inverdiá inca frumosu. Florile in-floriáu cu mandria si gainusiale, paturniciale si alte paseri se avéntáu prin aeru in cete mari. Prospectele pentru amatori de venatória érau esclinte.

Deorece lordulu Arleigh nu scia cum se-si omore timpulu si se-si afe ceva distractiune, se decise a merge in Scoti'a la venatória. Sémțiá órecum o placere selbateca in cugetulu de a petrece singuru si neconturbatu de nimene cu septemanile si a se dá cu totulu visaloru s'ale morose. Acolo potea se siédia cu órele intre florile de campia si se privésca ceriulu azuru, — acolo potea meditá neconturbatu asupra problemei vietiei sale si, cându 'lu cuprindea desperatiunea, potea dá cursu liberu furtunei de dorere si amaratiune, fàrà tema, cá va escitá prin ace'a vre-o sensatiune

Elu se asediá intro vila de vênatori, cu numele Glaburn. In dispusetiunea s'a sufletésca pentru elu erá o mangaiere, a nu fi silitu se védia neci facia muierésca. Vil'a erá locuita numai de doi venatori, cari duceáu o

viétia forte modesta, dar dinsulu totu se semtiá mai fericitu decâtu pâna aci, cá-ci erá singuru cu meditatiunile si visale sale doreróse. Déca petrecundu in padure, folosiá mai multu tempu spre a cugetá la Lea, decâtu spre a vená paseri, ace'a se tienea numai de dinsulu si nime nu avea dreptulu alu trage la dare de séma.

Petrecuse acolo mai multe dile; intr'o dí aflá cá are unu vecinu. De mai multe ori crediuse, cá vede in departare o figura inalta; deorece inse dinsulu preferá singuratatea la ori-ce societate, nu a scrutatu mai multu dupa acésta aparintia noua. Sórtea inse dispuse alt'cum.

Int'o dí candu dinsulu se aflá fórte indispuu, esí desu de demanétia la campu cu scopu de a se osteni câtu de tare, cá asié se se póta convinge, cá ore nu vá poté dormi fara de a visá despre Le'a. Inse necunoséundu calea, ba neinteresandu-se de locu de asié ceva, si-a pierduu punctulu de orientare si-astfelu ratacindu, cându spre resaritu, cându spre apusu, 'lu apucá un'a din acele furtune violente, ce erumpu câte-odata pre campiile din Scoti'a. Ceriulu se imbracă intr'o intunecime nocturna aploi'a cadea in torenti sí-lu lovia cu picurii sei desi si grei dreptu in facia, nu-si potea vedé neci man'a inaintea ochiloru.

Elu înaintă mai departe udatu de totu, obositu si plinu de frigu, si se bucură de obosel'a, ce-lu cuprinsese. In fine la slabirea poteriloru se adausè si fomea si pusetiunea i deveniă totu mai critica si mai seriôsa, cã-cî neci nu-si putea chibzui directiunea, in care se află si asia trebuia se abdica de speranti'a de a dá de calea catra casa.

Pre incetulu deveni ingrigiatu. Ce e dreptu, vieti'a pentru dinsulu nu mai aveá mare valóre, dar' cu tóte aceste nu voiá se móra aici in acésta selbatacime solitaria, departe de ori-ce fientia omenésca. Înaintarea i eră totu mai grea obosel'a i'eră atātu de mare, încātu peciorele la fiecare pasiu i sêmțiâu doreri nespuse.

Elu credea, cã i-a sositu finea vietiei si a eslamatu mai de multeori numele: „*Lea!*“ Inse se parea, cã acestu nume scumpu se pierde in vuetulu vântului.

In fine, dupace s'a luptatu óre întregi incontra vântului si a fortunei, obosel'a lui deveni nesupportabila.

— Voiu cadé aci in cale si voiu mori cã unu câne, cugetá elu.

Numai o minune poté se-lu scape de acestu finitu tragicu si elu 'si si díse, cã in fine si-a vendutu vieti'a destulu de eftinu.

„*S'a aflatu mortu pre campi'a scotiana!*“ — Astu-feliu vá suná ultim'a scire despre dinsulu, — cugetá intru sene.

Ce vá cugetá lumea despre acést'a? Ce vá dice frumosulu seu angerasiu, cându va află, cã dinsulu e mortu?

Lacremile fierbinti, ce le versá nu pentru sine, ci pentru Le'a, i inundara ochii si-i acoperia cu unu velu abia penetrabilu, cu tóte aceste deodata diarira unu radiu de lumina si elu observá, cã se afla fôrte aprópe sub feréstr'a unei casi.

Cu unu suspinu profundu si dorerosu-si díse dinsulu cã e mântuitu.

'Si incordá ultim'a putere spre a bate la usia. In momentul, candu acést'a i se deschise, dinsulu, nepotendu díce neci unu caventu de obosel'a si invelitu intr'o întunecime adênca, cadiu cu faci'a pre pragu. — Restaurandu-se puçinu vediu adunati in giurulu seu mai multi barbati, dintre cari unulu tienea la busale lui o sticla cu vinarsu.

— Dt'a ai scapatu numai cu mare ostenel'a, díse o voce vesela si mladiôsa. De câtu tempu esti pre cale?

— Dela optu ore de demanétia.

— Si acum suntu mai optu ore sér'a! Poti mul-tiemf ceriului, cã ai scapatu cu vieti'a.

Lordulu Arleigh se întorsè suspinându. Cãtu de puçinu puteau presupune altii ce eră pentru dinsulu vieti'a, — o vietia fãrà amoru — fãrà Le'a!

— Eu am cunoscutu mai multi insi, cari si-au repusu vieti'a pre acésta campia, continuá ace'a-si vóce. Acestu domnu a avutu multu norocu.

Lordulu Arleigh se redicá in susu si se uită ingiuru. Elu observá, cã densulu eră obiectulu de contemplatiune alu tuturoru. Chili'a, in care jacea, eră mare si benemobilata.

Inclinatu asupr'a lui se află unu barbatu inaltu si frumosu, prin acarui peru voluminosu incepeau dejá a se aretá fire argentii.

— Credu, díse elu, cã am fericire de a salutá in dt'a pre vecinulu meu, lordulu Arleigh? Te-am vediutu adese-ori in padure.

— Nu-mi aducu amente de dta, respunde lordulu Arleigh, si neci nu sciu anume ca unde me aflu.

— Atunci permite-mi, cã se me recomendu, eu sum contele de Mountdean, díse barbatulu. Dta te afi in Rosorton, o mica casa de padurariu, care e proprietatea mea si te rogu, cã de-ocamdata se te faci aici comodu.

Vocea lui amicabila si simpatica atinse forte placutu pre Lordulu Arleigh. Elu nu-si putea esplicá, dar' i se parea, cã acésta voce i suná, cã suvenirea unei melodii uitata de diumetate.

Aici au fostu impartasitu in tóte preveneintiale posibile, — i s'a pregatitu unu patu caldu, i s'a servitu o supa calda si nutritória si apoi a fostu lasatu se se odichnésca.

— Contelè de Mountdean! —

Asiadara dinsulu eră acea figura inalta, ce o veduse adese prin padure, — dinsulu eră vecinulu, de care se temea si pre care-lu incungiurase. Cãtu de bunu eră si câtu de dulce 'lu atingea vocea lui! Ea suná cã o melodia de multu uitata. 'Si reculese suvenirile, dar' află, cã nu a convenitu cu elu nici-cându si totusiu vocea lui i parea bene cunoscuta. In decursulu acestoru reflesiuni adormi si tóta noptea visá despre scump'a s'a Lea.

In demaneti'a urmatória, contele veni insu-si in chili'a lui, spre a se convinge despre pusetiunea s'a si atunci cascigá si mai multu placerea lordului Arleigh. Elu nu voiá se concéda ospelui seu, se se scóle.

— Cugeta-ti díse elu, cã precautiunea e cea mai buna cura. Dupa pericululu inforatoriu, in care te-ai aflatu, nu ar' fi consultu a te grabi. Trebuie se pausezi inca.

Lordulu luá la anima bunulu consiliu si petrecu in linisce; dar' in diu'a urmatória se scolá dechiarandu, cã nu póte suportá o inchisória mai indelungata. Dar' despre reintórcerea acasa neci nu voiá se scie contele de Mountdean.

— Sum silitu a te tractá puçinu cam despoticu díse elu. Sciu cã in Galburn ai numai servitori, dar' neci o economu si acolo dupa covingerea mea, 'ti lipsece totu confortulu. Mai remáni dara aici in linisce câteva dile, pâna ce te vei restaurá deplinu.

Lordulu ascultá, totusiu observá suridiendu, cã dinsulu mai alesu pentru a cercá singuratatea a venitu in Galburn.

— Din acelasi motivu am venitu si eu aici, díse contele. In vieti'a mea am avutu o dorere mare si câteodata petrecu bucuosu singuru, spre a me poté dedicá numai acelei'a.

Ambii barbati se ficara cu interesu crescându si dupa acésta marturisire franca, animele loru se unira cu o legatura totu mai intima.

Dupa câteva dile relatiunile loru devenira atātu de cordiali, încātu lordului i cadea greu a parasí pre soçiulu seu in suferintie. Neci-candú nu s'a aflatu mai bine, cã in societatea contelui de Mountdean. Arareori a intempinatú dinsulu unu barbatu atatu de simplu, resolutu, cavalerescu, cultu si totusiu atatu de amabilu. Contele posiedea unele caracteristice speciali, cari i venira fôrte batatorie la ochi; — i se parea, cã inaintea ochiloru sei plutesce o suvenire debila, unu cev'a, pre care neci-cândú nu-lu putea pricepe care totudeaun'a i-i scapá, desí i-i eră fôrte chiaru, si astu-feliu eră de totu confusu.

— Te-am vediutu eu óre unde-va? întrebá elu intr'o dí pre conte.

— Abia potiu crede. Eu celu puçinu nu-mi aducu amente se te fi vediutu cându-va,

— Vocea si faci'a 'mi vinu atátu de bene-cunoscute, continuá lordulu. Unele miscari de a dtale 'mi suntu atátu de familiari, cá si cum le-asi fi vediutu in decursu de ani intregi.

— Atari suveniri mé punu adese ir mirare, díse contele, ele consiste adese numai in o miscare, in unu cev'a ce cu greu se póte definiá. Póte, cá cunosci pre cineva, care seména cu mine.

Acést'a erá cu potintia, totusiu solutiunea acést'a nu indestuli pre lordulu Arleigh. Contele si óspele seu se despartira in modulu celu mai cordialu.

— Predilectiunea mea pentru singuratate a capetatu o lovitura grea, díse acést'a la despartire; dt'a m'ai invetiatu a cunósce, cá esista si ceva m'ai buna.

— Ace'a-si o-am invetiatu si a dtale dt'a, respúnse contele suridiendu. Dt'a vorbesci de singuratate. Eu nu petrecusemi inca diece dile in Rosorton, cându patru din amicii miei se insinnara deja a me visitá. Nu i-am potutu respinge. Ei plecara in diu'a, dupace ai venitu dt'a aici.

— Eu nu i-am vediutu, díse lordulu,

— Nu, eu neci nu i-am recercatu se petróca mai multu la mene, cá-ci dupa periclulu la care ai fostu espusu dt'a, me temeám de o bola indelungata. Acum inse trebue se-mi promiti, ca 'mi vei fi amicu Arleigh.

— Da, noi vomu fi amici, respunse acést'a serbatoresce.

Astfeliu se intielesera a nu se mai considera de straini, ci a se cercetá imprumutatu si a intrá in relatiune de amicitia.

XXXIII. / Central U

Lordulu Arleigh și contele de Mountdean.

Contele de Mountdean si lordulu Arleigh se suira intr'o di pre unu munte inaltu si fiindu-cá unulu din ei se sentiá obósitu, se pusera josu spre a pausá. Sórele luciá cu caldura, ventulu erá linu si florile de câmpia infacisiá unu jocu de colori interesantu. Ei priviá un tacere, acestu aspectu sublimu, in fine contele rupse tacerea.

— Cátu suntu de frumóse florile de campia! Si aci e adeverata singuratate. In acestu locu romanticu si pitorescu usioru amu poté crede, cá noi suntemu singuri pre lume. Alt'cum Arleigh, dt'a inca nu mi-ai spusu neci cându pentru-ce iubesci asia tare singuratatea.

— Pentruca portu in sinulu meu o dorere profunda si nemesuravera, respunse elu scurtu.

— O dorere? Dar' multu trebue se suferé omulu inainte de a-si pierde totu interesulu de viétia. Dt'a esti inca fórté june si cum ai potutu suferi atátu de multu.

— Eu nu cunosc neci unu omu in lume, acarui viétia se fia atátu de lipsita de sperantia cá si a mea.

Contele 'lu privia cu tóta agerimea ochiloru sei.

— Asiu dorí multu se sci, cá in ce-ti sta dorerea, díse elu amicabile.

— Numai o parte din ace'a 'ti-o potiu impartasi, fu respunsulu. M'am inamoratu in un'a din cele mai frumóse, mai dragalacie si mai pure fientie, ce potu numai esistá. — Cátu de multu o-am iubit, numai eu singuru sciu. Fie-care omu 'si considera amorulu seu de celu mai profundu, de celu mai sublimu. Eu o iubiám cu tóta poterea sufletului meu. Cu respectu la rangul si avere dins'a 'mi erá inferióra, dar' in celealte privintie cu multu mai superióra. Cându i-am cerutu man'a

atát'a data mi-a refusat'o. Ea 'mi dicea, cá diferinti'a pusetiunei sociali între noi e fórté mare. Sciám, cá me iubesc cu fragedíme, dar' erá atátu de nobila si devotata, incátu totu m'a respinsu. Mai multu tempu am facutu incercari desierte spre a o devinge; dar' in fine mi-a succesu. Nu-ti impartiescu neci unu detaiu despre numele si patri'a ei, neci despre alte relatiuni, te asiguró numai, cá in momentul, cându i-am cáscigatu convoirea la unirea nóstra eterna, — 'mi pareá — ba credeám positivu, cá sum transportatu de pre pamentu in regiunile sublime si ideali a unei alte lumi, necunoscute. Apoi conformu dorintiei iubitei miele ne serbaram cununi'a in linisce, fără pompa si sensatiune. Inca in diu'a cununii nóstre o-am condusu la patrimoniulu meu. Nu-ti potiu descrie bucuri'a si fericirea, ce o sentiám, nemene in lume nu e in stare baremi a si-o imaginá. Crede-me, conte Mountdean ca ea e casta si candida cá unu angeru, nu póte esistá fientia in lume, care se fia de odata atátu de blánda si sublima, atátu de nobila si módesta. Cându o privescé omulu numai atunci sentiesce, cátu de fidelu si fragedu póte se fia unu sufletu muierescu. Si totusiu, — o cá sum silitu a esprimá, — in diu'a cununii am facutu o descoperire, me juru, cá dins'a nu a fostu vinovata cu nemicu, — in urm'a carei'a amu fostu siliti se ne despartímu. Cu cáta pasiune, cu cáta frenesia o-am iubit si totusiu am fostu silitu se o parasescu. Dins'a e numai dupa nume soçi'a mea si, desi e libera de tóta macul'a, nu-mi póte fi neci-candu mai multu de-atáta.

— Ce istoria miraculósa! díse contele cu melancoria. Dar' acelu parete despartitoriu, acelu obstaculu giganticu nu se póte neci-candu delaturá?

— Neci-candu, respunse lordulu, neci-candu!

— Te asiguró de interesulu si compatimirea mea cea mai intima, díse contele. — In adeveru, acést'a e o sórte caracteristica!

— Da, o sórte caracteristica, repeti lordulu cu tristétia. Dt'a nu poti infeelege pre deplinu acést'a istoria fatala. Neespunénduti-o mai in detaiu, póte, ca me vei intrebá, cá pentrucé o-am luat in casatoria... Eu nu cunoscéam obstaculu si dins'a credea, cá-lu sciu cu acuratétia. Ambii amu fostu insielati in modulu celu mai infam; — prin cine, sum silitu a retacé. Ambii suntemu condamnatu la o viétia lipsita de amoru, bucuria si sperantia. In pòsesiunea unei soçi fragede, june si frumóse, totusiu trebue se ducu o viétia solitaria, — trebue se-mi vediu numele stingúndu-se, cá-ci n'am sucesori, — famili'a mea trebue se dispara din sírulu celoru vii, viétia se-mi tréca in doreri si miseria, — anim'a se mi se fránga si sórele esistentiei se-mi apuna fără sperantia. Da, repetiescu, acést'a e o sórte trista si fatala.

— De siguru e asia, consenti contele, si afara de ace'a rara in feliulu seu. Inse esti convínsu cu certitudine, cumca nu se póte ajutá nemicu, iubitulu meu lordu?

— Convínsu pe deplinu, fú respunsulu desperatu.

— Nu potiu intielege bine necesitateá despartirei, déca muieria e cu totul inocenta, díse contele.

— Si totusiu in acestu casu a fostu neincungiu-ravera.

— Potiu se-ti punu o intrebare, fără de a me timbrá de curiosu? intrebá contele.

— De buna séma, câte voiesci.

— Esti liberu a-mi respunde la intrebari seu nu — observá contele, apoi adause: — Spune-mi, este la

mijlocu cev'a nebulnia? Dóra are soçi'a dtale atare aplicare ereditaria?

— Ba, respunse lordulu, nu-i nemicu de atare natura. Serman'a mea socia e la trupu si sufletu intréga si perfecta, mai multu nu-ti potiu spune.

— Atunci istori'a dtale e o adeverata minune, — atunci nu sum in stare a o intielege. Cu tóte aceste asiu afirmá, cá de nu cumva jace aci ascunsu ceva cu multu mai misteriosu si mai infioratoriu, dt'a totu ai comis o nedreptate despartiéndu-te de soçi'a-ti iubitoria.

— Asiu dorí din anima se potiu cugetá astu-feliu. Dar' sententi'a mea e nerevocabila si ori cátu amu trai, pèntu totudeaun'a si in eternu trebuie se traimu despartiti.

— Si istori'a mea e fòrte trista, observá contele, dar' totu nu asia de trista cá a dtale.

Eu me casatorisemi fòrte teneru, incontra dorintiei si fàrà consensulu parentelui meu. Dam'a pre care o iubiámu semená cu soci'a dtale intratát'a, încátu dins'a in rangu 'mi erá inferióra, er' in tóte celelalte superióra. Ea erá fiic'a unui preutu, — una dama de frumsetia orbitoria, educatiune buna si portare alésa si nobila. Cumu am venitu in cunoscentia mai de aprópe nu e de lipsa se-ti enarezu. Eu o am luatú fàrà consensulu parentelui meu, care pe atunci din consideratiuni sanitarie petrecea in Itali'a. M'am cununatu in cea mai profunda linisce si secretulu remase bene pastratu. Dupa cátu-va tempu fúi incunoscentiatu telegrafice, cá parentele meu jace morbosu greu si me doresce se me védia. In acel'a-si tempu sperám nascerea unui fetioru si erede, dupa cum cugetámu noi. Eu nutriám o dorintia fierbente, cá parentele meu se-mi véda sot'i'a înainte de mórte si se-o beneventeze. Ea me asigurá cumca caletori'a nu-i va stricá si nu va avé urmari funeste, si deore ce eu doriám fierbinte, cá dinsulu se o védia, ne porniramú ambii la drumu. Facuseramú câteva mile, cându se bolnavi soçi'a mea, dar' fòrte repede. — Ddiu se-mi iè in consideratiune junéti'a si nescienti'a mea si se me ierte! Câte odata cugetu, cá o asiu fi potutu mantú. Noi ajunseramú in unu orasielu provincialu, Castledene si traseramú la otelu. Deorece inse togmai atunci erá acolo alergatura de cai, — la care participará multi ospeti, — nu ne poturamú incuarta in otelu. Am mènatu mai departe la unu medicu, care cá unu samaritanu induratoriu ne primi in cas'a sa; acolo mi se nascú o copila si soçi'a mea adorata repausá totu acolo. Asiadara nu a fostu fetioru si erede, dupa cum asceptase-mi, ci o mica copila, care semená forte bene cu mamás'a. Ah lordu Arleigh, dt'a a-i suferitu forte multu, dar' si eu am suferitu. Soci'a mea, jun'a si frumós'a mea socia, pre care o iubám cu atát'a fragedime, a fostu inmormantata in Castledene. Copil'a o amu lasatu la ingrigitória, sub tutel'a medicului, dupace am assignatu pèntu ostenelele loru unu onorariu bogatu. Intentiunaa mea erá, cá dupa reintórcerea mea din Itali'a se o dueu cu mene la Wood Lynton si se o crescu cá eredeaa mea. Parintele meu, desí medicii i ediserá verdictulu, a mai vietiuitu inca trei ani, apoi a moritu si eu amu devenitu conte de Mountdean. Firesce prim'a mea afacere a fostu a me si duce la Castledene. 'Ti poti intipui consternatiunea mea, cându ajungúndu acolo nu am aflatu neci urma de copil'a mea? Sermanulu medicu priu o fatala nenorocire si-a pierdutu viéti'a; muieraa, care luase in grigi'a sa pre scump'a mea copila, parasise acelu tienutu. Poti cugetá cátu de fulgeratória a fostu pèntu mene acea lovitura! De atunci 'mi petreco viéti'a cercádu

neincetatu pre scumpulu meu clenodiu, ce mi-a remasu dela soci'a-mi adorata.

— Ce caracteristicu! dise lordulu. Nu sciái numele ingrigitórei?

— Ba da, — ea locuia in unu satutiú meu, cu numele Achwood. Am provocat'o in foile publice, am promisú remuneratiuni mari, dar' neci-candú nu am aflatu neci cea mai mica scire despre dins'a. Intru ace'a se pare, cá sociulu ei a comisú ceva crima. Dupa parereaa mea biét'a muiera a fugitu in regiuni necunoscuta de rusine si póte, cá scump'a mea copila nu e mai multu in viétia.

— In totu casulu acést'a e mai probabílu, observá lordulu Arleigh.

— Déca asiu poté baremi aflá ceva siguru despre sórtea ei, dise contele, asiu fi mai liniscitu. De patra ani sum fidentiatu ca verisiór'a mea lady Lily Gordon, dar' nu me potú resolví a o luá in casatoria, inainte de-a scí cev'a siguru despre sórtea scumpei si multu regretatei miele copile.

XXXIV.

Cum traia Le'a in cas'a veduveloru.

Cas'a din Winston avea o situatiune fòrte frumósá, cáci giuru impregiuru erá impresarata cu padure si campia. Avea o gradina minunata plina de flori si arbori de totu soiulu, o gradina de legumi si póme, in carea togmai inveseliáu vederea cele mai mándre fructe si unu ritu estinsu, pre care pasceau turmele de vite si papadiiele si margaritele inforiáu in tóta splendórea. De-a sténg'a casei se aflá unu gardu mare, prelânga care una strada bene ardosita conducea pâna in drumulu de tiéra. Cas'a erá unu edificiu vechiu de pótra rosia, fàrà ceva stilu deosebitu, cu ferestri fualte cu balcóne si unu portalu patratu. Chiliale eráu mari, acóse si luminóse. De partea vestica a casei conducea de-alungulu o terasa lunga, acolo luciá sórele mai fierbinte, acolo cresceáu florile gingasia, acolo 'si capetáu nutrementulu porumbii de casa albi cá neú'a si paunulu se preamblá pre dens'a cu maiestatea unui rege, de acolo se audiá si mumurulu departatu alu riuétialui cristalinu.

Pre acést'a terasa petrecea acum lady Arleigh cea mai mare parte a tempului; — acolo 'si geliá dins'a viéti'a lipsita de bucurii si placeri. Trecusera deja trei ani fara de-a se fi facutu ceva schimbare in sórtea ei. Ea a cetitu despre petrecerea sociului seu in Scoti'a. Apoi din „*Scirile din lumea alésa*“ a aflatu despre mergerea lui la Wood Lynton spre a visitá pre contele de Mountdean. Acolo voia se petreca trei dile si apoi se se duca in strainatate.

Domiciliulu lui presente nu-lu cunoscea, de siguru elú calatoriá din locu in locu in desperare si se sém-tia, cá si dins'a, miseru si nefericitu.

Viéti'a posomorita si solitaria incepea a-i fi diu ce in ce mai grea. Tempu indelungatu s'a luptatu cu bravura incontr'a acestui reu nedescribibilu, se incercase a-si devinge dorerea, dar' acést'a erá mai pre susu de poterile ei fránte, — greutatea ei se pareaa, ca consuma si inadusiesce cu incetulu tóta puterea ei de viétia. Ea se topia pre incetulu, dar' siguru.

La începutu se aretá numai lips'a de putere; — o preambulare scurta o obosia, ori-ce incordare neinsemnata se pareaa, cá-i pestrece poterile. Apoi pre incetulu disparú fragedimea de pre faci'a ei frumós'a, — ochii ei albastri devenira languedi si timidi, busale ei rosii 'si

pierdura colórea. Dar' cu câtu deveniá lady Arleigh mai debila si mai gîngasia cu atátu erá mai frumoasa. In fine 'si pierdú apetitul de totu, încátu econom'a poteá afirmá cu anim'a liniscita, cá dins'a nu mânca nemica. Déca ar' fi voitu potea se duca alta viétiá, — se intre in soçietati, se primésca ospeti si se faca si primésca visite. Toti sciáu, cá lady Arleigh vietinesce despartíta de soçiulu seu, dar' sciáu toti si ace'a, cá ori si care ar fi caus'a despartirei loru, dins'a nu portá neci o vina in ace'a si pentru acea dins'a ar' fi fostu primita cu braçiale deschise de intréga vecinatatea, — dar' dins'a patimía de o rana mortale, — viéti'a pentru ea nu mai avea neci o placere, neci o valóre.

Dins'a nu avea cuvente de beneaventare pentru ospeti, neci o pofta de distragere, — cea mai placuta ocupatiune i erá de a-si petrece viéti'a in visari liniscite si melancolice. Dorerea erá prea adâncá, prea amara, decátu cá se o pota bravá si supravietiu. — Mórtea ei potea se elibereze pre Norman de sarcin'a s'a, — singura numai mórtea ei poteá se desface acea legatura, ce trebuia se-i fia urgisita. Mórtea pentru dins'a nu mai erá inimica, cu care se se lupte, pre carea se o combata, ci din contra i erá o amica benevoitória, carea singura o potea eliberá de chinurile vietiei si pre soçiulu ei de urmarile funeste ale acestei ratacirii infioratorie.

Vediendu, cá poterile i denega servitiulu, — vediendu-se atacata, debila si delicata, nu mai sentiá in sinulu seu dorulu de viétiá, poft'a de a devinge mórtea ingrozitória, neci o bucuria in speranti'a si cugetulu de a-si poté recascigá din nou poterile vechi pierdute. Ea se vescuia, pre incetulu, dar' siguru, cá o flóre radiósa, ce se lipsesce de lumin'a si rou'a benefacutória.

Le'a nu a chiamatu neci-cându pre mama-s'a la sine, pentruca se temea, cá nu cumva acestu pasiu se displaca lordului Arleigh, dar corespundeá cu dins'a regulatu si i tramitea adeseori ajutória. Ba, dins'a i tramitea si mai multu, decátu voiá se primésca Margaret'a Dornham. In tóta corespondenti'a inse s'a feritu a-i impartasi cev'a despre despartirea s'a. Si Margaret'a neci nu presupunea, ce viétiá duce Le'a, iubit'a sa fiica.

Dins'a avuse o lupta grea cu sine, pâna ce o-a lasatu dela sinulu seu multu iubitoriu. — „Asia o-asii fi potutu dá la ai sei inainte cu multí ani!“ — cugetá dins'a — „déca inse nu am facut'o acést'a pâna acum, pentruca chiaru acum se-i concedu se me parasésca?“ — Cu tóte aceste dins'a avea mare respectu catra principes'a de Hazlewood, pre carea o considerá cá un'a dintre primele dame ale Angliei si asia imputându-i pricipes'a, ca e egoista, deorece se pune in calea fericirei unicei sale fiice, Margaret'a a cedatu si i-a datu pre Le'a. Adeseori, dupace o-a parasitu Le'a, a venitu in tentatiune de a deschide laditi'a de stejariu cá se vedía ce contienu chartiele, ce se afláu in ea, dar' totudeaun'a o cuprindea o frica nespusa si nu indrasniá se faca ace'a ce ar' fi trebuitu se faca inca de multu.

Le'a i scrisese in continuu, i enarase despre iubitululu seu si fórte adese descriesese pre lordulu Arleigh. In diu'a inaiate de cununia i scrisese din nou, dar' dupa ace'a di fata'a dins'a 'si tienti secretulu ascunsu. Ce-i folosia se faca pre numas'a mai nefericita de cum erá, — ce potea se-i ajute, déca i-ar' fi impartasitu, cumca umbr'a infioratoria a crimei comise de tatalu seu a cadutu acum asupr'a vietiei sale si o-a nimicitu pentru eternu?

Ea sciá, cá din tóte cercarile si suferintiale, câte le-a avutu muma-sa in viétiá, acést'a i-ar' fi cea mai

grea si mai amara si deace'a conservá pentru sine istori'a fatala a nefericirei sale. Pentru-ce se o comunice cu muma-sa atátu de nefericita si greu cercata, candu sciá, cá-i vá strapunge anim'a ei nobila si blânda, cá si loviturile unui pumnalu veninosu? Astfelu dins'a remase si de-aci incolo uniculu radiu de lumina in viéti'a plina de intunerecu si miseria a Margaretei. Ea sperá cum-cá fiic'a, ce-i erá atátu de scumpa, e nespusu de fericita si descrierile despre lordulu Arleigh le cetia totudeaun'a cu lacrimi de bucuria.

— Asié scrie o fetitia despre barbatulu pre care-lu iubesce, dicea ea, — da, scump'a mea Lea 'lu iubesce in adeveru.

Le'a i scrisese indata dupa fidantierea sa. Pre nime nu potea se inbucure mai multu cu acést'a scire, decátu pre mama s'a indepartata. Afara de ace'a din liberalitatea iubitululu seu soçiu i-a asignatu si o suma anualá, ce avea se o capete nesmintitu si dupa mórtea fiicei, s'ale asia acést'a femeia, ce suferise atát'a, acum potea duce o viétiá mai placuta si mai fàrà grigi.

Dupa câtu-va tempu o cuprinse unu doru nemarginitu de a-si vedé fiic'a iubita, uniculu radiu de lumina a vietiei sale, — deci i si impartasi acést'a.

— Sum gata cu placere a te cercetá, i scrise Le'a, déca 'mi vei promite, cá nu vei face neci o deosebire intre mine si intre micuti'a Lea de odinioára, care inainte cu multi ani se reintorcea a-casa pre ferii.

Margareta i promise si Le'a se puse pre cale imbracata de totu simplu. Erá o placere deosebita, dupa atâtea luni de umilintia si desperatiune, a-si mai plecá odata capulu spre acestu sinu iubitoriu spre a-i siopti cuvinte pline de fragedime. — Dupa primele emotiuni si bucurii a revederei, Margaret'a nu s'a potutu de ajunsu mirá de schimbarea, prin care a trecutú fiic'a s'a. Le'a se facuse mai mare cu multu si tali'a ei gratiósá de copila se desvoltase in unu modelu de adeverata si perfecta figura de muier. Costumululu ce-lu portá, i siedea atátu de bene, încátu schimbarea faciiei sale de o frumsetia admirabila o puneá mai multu in uimire; acést'a erá atátu de gratiósá, atátu de pura si benevoitória, atátu de spiritala si totusiu se aflá imprimata pre dins'a o istoria caracteristica, — o istoria, pre care ea nu o potea neci ceti, neci intielege. Façia ei nu avea o espresiune de bucuria. De-asupr'a ochiloru ei planáu umbre intunecate, busale i eráu contrase tare, fericirea si vitalitatea, ce se radiáu pre dinsale atátu de admirabilu, disparusera; si loculu loru l'a ocupatu pacienti'a si resignatiunea.

— Cum te-ai schimbatu, scump'a mea, dise Margaret'a, contemplandu-o. Cine ar' fi cugetatu, cá unic'a mea copilitia se va desvoltá in o dama mare, frumoasa si majestósá? Ce a disu lordulu cându i-ai descoperitu cá vrei se me vizitezi?

— Elu... nu a disu nemicu, respunse ea siovaindu.

— Dar' nu-lu dóre pre elu lips'a t'a, sufletulu meu?

— Lordulu e in strainatate, dise Le'a liniscita. Nu credu se se reintórca in acestu restempu.

— In strainatate? repeti Margaret'a uimita. Dar' cum de nu l'ai insoçitu? —

— Nu am potutu togmai acum, respunse ea evasivu.

— Dar' tu iubesci fórte multu pre sociulu teu, asiadara, Lea? intrebá Margaret'a.

— Da, — lu iubescu din tóta anim'a si din totu sufletulu, — fú respunsulu espresu in unu tonu solemn.

— Multiemita lui Domnedieu, că scump'a mea fîca e fericita! dîse Margaret'a. Acum, dupace m'am convinsu despre acést'a, tóte le voiu suportá mai usioru.

XXV.

Mam'a si fiic'a.

Margaret'a Dornham nu avea neci ceva prudentia mare, neci unu spiritu adêncu petrundiatoriu. Cu tóte acestea fericirea numai aparinta a ficei sale i causá mare nelinisece.

Pentru ce petrecea dins'a óre întregi in visari melancolice, pentru ce siedeá cu manile încrucisiate si privia la nori cu atát'a tristétia, deca erá fericita?

Aceste nu eráu impresiuni de fericire. De unde proveniáu acele suspine profunde si acelu schimbu de colori pe faci'a ei juvenila, cari se urmáu in unu jocu continuu de lumina si umbra?

In totu casulu acést'a erá o specia caracteristica de fericire.

Dupa câtuva tempu dins'a a observatu, că Le'a nu vorbiá de soçiuu seu necicându neprovocata. Dins'a i respundeá la ori-ce întrebare — i enará totu, ce poftiá si doriá se scie, dar, ea de sene-si nu-lu amentia neci-candu.

Neci acést'a nu erá ceva semnu de fericire.

Odata i descrise dins'a si Beechrovulu cu tóta acuratéti'a, i enará despre mestecenii lui renumiti si despre galeri'a de tablouri, ba i vorbi si despre frumoslulu si minunatululu Titian si i descrise in detaiu tabloululu muierii, acarei colanu de rubine straluciá cá nesce picuri de sange pre grumazii ei albi. Inse despre ace'a, că dins'a numai odata a fostu in Beechrove si că a parasitu acestu locu cu dorere si rusine, nu a facutu neci o amentire. Se pareá, că e încungiurata cu totu lucslulu si tóte comoditatile posibile, dara Margaret'a a observatu si ace'a, că neci cându nu vorbiá despre cerculu soçialu, in care traiá si in care se întorciá, séu despre ospetii casei s'ale.

— Mi se pare, ca daci o viétia fôrte liniscita, sufletulu meu, dîse Margaret'a într'o dí, si respunsulu Leei întari acésta asertiune.

De altadata dîse Margaret'a:

— Tu scrii fôrte raru soçiuului teu, Lea. Eu cuge-tám, o că muieru tenera, cá tine, ar' trebui se-i scrie in tóta diu'a; — si la aceste fiic'a ei pastrá adêncu tacere.

Cu alta ocaziune o întrebá Margaret'a:

— Esti tu sigura Lea, că in adeveru iubesci pre soçiuulu teu?

— Ca 'lu iubescu, mama, — respunse jun'a femeia cu ochi stralucitori, ca 'lu iubescu? Nu credu se esiste vre-unu omu in lume, care se fia iubitulu mai intimu.

— Déca e asiá, apoi spune-mi, scump'a mea, esti sigura pre deplinu si despre amorulu lui?

Ea o ficsá cu ochii sei albastri si frumosi, si-i respunse cu firmitate:

— Despre ace'a sum convinsa cu atát'a certitudine, cá si despre propri'a mea esistentia.

— Atunci eu sum in ratacire, cugetá Margareta, — tóte suntu in cea mai buna ordine.

Le'a nu avea intentiune a remané multu tempu la mam'a-sa, dar' anim'a ei strivita de dorere se sêntiá atátu de bine lînga acestu sinu iubitoriu. Intr'o dí Margaret'a i causá o spaima nespusa.

— Lea, dîse ea, fiindu tu acum o dama atátu de mare si avendu amici cu atát'a influentia, nu ai poté face cev'a pentru bietulu teu parente?

— Pentru tatalu-mieu? repeti Le'a infiorandu-se Ce se potu face pentru dinsulu?

Atunci deodata i plesni Margaretei prin minte unu cugetu nou. Ea se uitá la faci'a frumósa si palida a lady Arleigh.

— Lea, dîse ea seriósa, spune-mi sinceru, nu cum'va nefericirea parentelui arunca cev'a umbra asupr'a vietiei t'ale? Scie-se ace'a? Suntu ómeni, cari se te privésca pentru ace'a cu dispretiu! Spune-mi adeverulu. Am unu motivu ponderosu, pentru care te întrebu de acestea.

Dara lady Arleigh nu voiá se supere pre mam'a-sa, — anim'a ei simpla si blânda suferise destulu si acum nu voiá se-i mai adauga doreri nóue.

— Fii franca, copil'a mea continuá Margaret'a cu seriositate, tu nu credi, cátu de ponderosu e pentru mine a scí acést'a.

— Scump'a mea mama, dîse lady Arleigh, cuprin-diéndu-o linu cu braçiale, nu te torturá cu acestu cugetu. Stralacirea tuturoru lumineloru mai mici dispere la radiale splendide ale celei mai mari. Lama se inchina inaintea lordului Arleigh si preste totu fôrte puçini cunoscu numele de nascere a soçiei sale. Fii fora grigia, scump'a mea mama. Sum deplinu convinsa, că nime din cei ce m'au cunoscutu dupa maritarea mea, nu scie nemicu despre tatalu meu.

— Sum fôrte liniscita prin acést'a asigurare, — respunse ea.

In tempulu, cátu a petrecutu lady Arleigh la dins'a Margaret'a adese 'si framêntá mintea, că óre se-i descopere secretulu originii si vietiei sale, — dar' acea frica condamnabila, ce-o facuse se fuga cu copil'a spre a nu o pierde, o retienú si acum dela marturisirea ade-verului, pentruca se temea, că sciendu Le'a tóte, se va mâniá pre dins'a si o va parast pentru totudeaun'a.

Cându ar' fi potutu dins'a baremi presupune, cáta nefericire a causatu si causéza inca tacerea ei, atunci de siguru o ar' fi frântu de multu.

...Preste câtuva tempu lady Arleigh se reintórse acasa, cuprinsa si detienuta de ace'asi dorere ascunsa si nesuportabila. De-aci inainte dins'a iubi si mai multu pre mama-sa si-i facea totu feiulu de presente. Margaret'a s'ar fi sêntitu acum fôrte fericita, de cum'va crim'a barbatului seu nu i-ar' fi amaritu in continuu viétia sa.

De aci inainte starea sanetatiei lady Arleigh a devenitu totu mai insufatoria de grigia, — viétia solitaria i se pareá din dí in dí totu mai nesuportabila, dorerea o cuprindeá totu mai tare. Ea sêntiá, că tre-bue se aiba pre ceneva lînga sine, — pre ceneva, cui se-i póta vorbi. cá-ci altecum, se temea, că va nebuni. Dins'a doriá cu sete pre mama-sa. — Margaret'a nu erá muieru culta, dara erá plina de tactu si cu sêntie-mente fôrte fragede, — respectuósa si pacienta, si preste tóte aceste Le'a o considerá de mama adeverata si dins'a neci cându nu a doritu cu atát'a focu iubirea materna cá acum, candu sanetatea, poterea, ma chiar' si viétia ei amenintia a se frînge.

Prin o intemplanie norocósa dins'a a aflatu dintr'o foia, că lordulu Arleigh in acelu tempu petrecea in Paris in otelulu Maurice. Dins'a i scrise acolo espanendu-i, ca e fôrte trista si suferu adêncu si doresce fôrte multu societatea mamei s'ale. Totu odata i-a inpartasitu, că de multu nutresce acésta dorintia, dar' a suprimatu-o totudeaun'a temendu-se, ca densulu i-o va desprobá.

— „Nu siovaí de locu a-mí refusá cererea, — scrise dins'a, — decumva nu-ti convine. Abia cutezu a sperá,

că-mi vei implini-o. Déca înse vei face acést'a atunci 'ti voui fi in eternu recunoscatória. De vei afla inse mai consultu a-mi refusá, me supunu cu umilint'a, cá in tóte pâna acuma. Permite-mi se adaugu, cá nu asiu fi eutezatu a te incomodá cu acést'a rogare, déca, dupa cum am dísu, sanetatea si poterile miele nu aru merge spre decadentia si ruina sigura." —

Lordulu Arleigh a meditatú fórte multu asupr'a epistolei soției sale; — elu nu erá aplicatu a permite Margaretei se mérga la Le'a, cá-ci se temea de descoperirea si divulgarea secretului, ce erá pentru dinsii atátu de fatala si care potea se le aduca si mai mari neplaceri. De alta parte inse nu poteá respinge cu recéla acést'a modesta cerere a soției sale atátu de nefericite, solitaria si morbósa. O ceriule! pentruce nu póte se alerge dinsulu la ea si se o mângaié! O cestiune fórte grea avea de resolutu, de ace'a i-a si causatu multa si seriósa cugetare.

Elu i scrisé cumcá in curéndu se va reíntórce in Angli'a si atunci i va dá unu respunsu positivu. Epistola a fostu afabila si cordiala, a tornatu pre ranele sufletului ei balsamu vindecatoriu si a atinsu anim'a ei insetata cá o róua recoritória, ce insufletiesce florile vescedinde.

In calatori'a catra patria, lordulu Arleigh conceptú unu planu nou, dela care asceptá rezultate imbucuratórie si care reversá in anim'a lui o sperantia via, ca

i se va curmá odata nefericirea, ce-lu apesá cu atát'a greutate.

Se decise adeca a cercetá pe nefericitulu Dornham in inchisóri'a in carea jacea si a intrebuintá tóte mijlócele, de cari póte numai dispune, spre a scóte la lumina inocentia lui si a-lu purificá de acea crima fatala, ce erá pentru dinsulu si pentru scump'a lui soția sorgentele unei miserii atátu de nesuportabile.

Dupa mai multe cercetari 'lu aflá in prinsóri'a din Chatham, si esoperá numai decátu o convorbire cu dinsulu. Resultatulu acestei intrevederi, dorere a nimicitu si ultim'a sperantia a neferitului lordu. Henry Dornham, acestu vagabundu de prim'a clasa, a marturisitu insusi si fara neci o genare, cumca e vinovatu, — a comisu in adeveru crim'a, pentru care suferé pedéps'a, si cá e absolutu inposibile a documentá inocentia. La audiulu acestei marturisiri, lordulu remase incremenitu, o palóre mortale cuprinse faci'a-i frumósa si anim'a lui amenintá a se frânge de amaratiune. Nu voiá se-si créda urechiloru, dar' repetiendu întrebările de mai multe ori, se convinse pre deplinu despre trist'a realitate. O ceriule, asiédara nu se va curmá in eternu acést'a stare trista si desperata; óre pentru dinsulu nu mai exista indurare si compatimire, alinare si mângaiere; óre destinulu nu i-a rezervatu lui nemicu decátu unu pocalu pñinu de dorere si amaratiune!

(Va urmá.)

Te-a uitatu . . .

In nopti dulci de primavéra
Plângu, versú lacrimi, înzédaru,
Numai ceriulu, singuru ceriulu
Scie dorulu meu amaru.

De privescu in faci'a lunéi,
De privescu ceriulu seninu,
Faci'a ei o vedu acolo
Si suspinu, — amaru suspinu.

Lun'a pléca spre sfintíte
Si scobóra suridiendu;
Eu in lacrimi de dorere
Tristu scoboru catra mormentu!

Lun'a móre dar' re-nvie
Stralucindu vastulu pamentu,
Mane! mane stralucivá
Si pe tristulu meu mormentu.

Asiu voi se traescu inca,
Me-nfioru cându me gândescu,
C'am se moriu asia de teneru
Dar' vai! nu potu se traescu.
Blasiu. 1882.

Nu potu dieu cá-i grea dorerea
Pentru-unu sufletu sfásiatu,
Frundi'a in codru cându sioptescé
Trist'a veste: . . . „te-a uitatu.“

Riulu murmura in vale
Ventulu suna plangatoriu,
Lun'a dupa dealu se pierde
Totu e tristu si 'ngrozitoriu.

Frundi'a, riulu, ventulu, lun'a,
Sioptescu tóte ne'ncetatu:
Te jelimu, te plângemu tóte,
Dar' zadarnicu . . . „te-a uitatu“

Frundi'a, valea si pèreulu
N'au nici sufletu sémțitoru,
N'au nici anima in pepturi
Totu jelescu alu meu amoru.

Tu ai anima, ai sufletu,
Vedi si scii ce-am suferitu,
Dar' respondi rece cá pétr'a:
„Te-am uitatu!“ . . . „nu te-am iubit!“

GEORGIU SIMU.

Lasati-me in pace.

Am voiá se scriu astadi unu viersu plinu de dulcétia,
Se nu fia in trensulu nici umbra de tristétia,
Se potu a díce sí eu: cá 'n lumea ce-am traítu
A fostu o dí in care n'am plánsu nici suferitu!

Adi vréu cá se fiu rece la-a Patriei dorere,
Se nu-mi pase de plánsulu Romanului ce piere,
Se trecu fàrà sémțire pre lánge celu de-unu sânge
Se nu-i vedu suferint'a, se nu-lu audu cá plânge!

Pornescu — si înainte-mi se 'ntinde lumea larga
Din tiér'a ast'a intr'alt'a privirea mea alérge . . .
De-odata se opresce, lacrimi sémțiescu in ea:
Lasati-me in pace, cá-am datu de tiér'a mea!

Am doritu . . .

Am doritu precum doresce
Peregrinulu obositu
Tiér'a ce a parasitu;

Am visatu precum viséza
Paserea in colivia
Libertatea din câmpia.

Am speratu precum speréza
Unu poporu desmoscenitu
Venitoriulu auritu.

Am iubitú precum iubescé
Sórele in dalbe diori
Rou'a dulce de pe flori;

Si-am urítu precum uresce
Sufletulu nefericitu
Lumea ce l'a amagítu.

Ah! se trecu dar' din viétia
Cá si-unu visu ce-a disparutu
Negelitu, necnoscutu!

V. B. MUNTENESCU.

Igien'a perului.

Igien'a ne invétia câteva norme pentru a conserva perulu, dar' contr'a plesiuviei igien'a nu póte nimicu, fiinducà acésta bóla se moscenesce impreuna cu alte multe lucruri bune si rele.

Bólele venerice si alte bóle grele facu se cada perulu, póte chiar' si abusu studiuului si alu amоруlui dispune la plesiuvie. Cine are perulu nici pré unsu nici pré uscatu, nu trebuie se aiba alta grigia decátu ace'a de alu pieptaná si de alu spalá din cându in cându. Deprinderea de a spalá adese-ori perulu cu apa calda séu rece e fórtea rea, pentru cà-lu face secu, fragilu, închísu, si-lu predispuie se cada de tempuríu. La femei totu ace'a ce trage, întórce si turmenta perulu, turbura nutritiunea: pentru ace'a damele ar' trebui se nu uite cà perulu desí este nesémfitoriu la dorere, nu este unu lucrú inertu si fara viétia, si cà cea mai buna pieptanatura este care lasa perului o mare libertate, 'lu lasa adeseori in repausu si 'lu face accesibilu aerului.

Pentru barbatu este incomodu de a portá peru lungu, dar' si deprinderea de alu rade (s e fórte rea; de asemenea este fórte reu de alu taiá prea adese-ori, la copii cu falsulu pretextu de ai ajutá crescerea. Dr. Bazin sustiene ca celu mai frumosu peru este acel'a, care totu-de-a-un'a fú respectatu de fórfeci.

Este utilu inse de a taiá fórte puçinu perulu la acele persóne care 'lu au slabu, raru si le cade usioru.

Cine 'si smulge perii albi nu face decátu se grabésca propresele plesiuviei. Cine are perulu prea unsu trebuie se-lu spele cu decoctu de taritie (huşce) séu cu apa de sápunu, séu cu o slaba solutiune de cloratu de potassa ori de borace. Cine 'la are prea secu se-lu unge cu oleiu de migdale, séu cu o pomada compusa din dóue parti spermacet si din trei parti de migdale. Nici unu barbatu se nu-si friseze perulu, ér' femeile se o faca acést'a câtu mai raru. Fierulu caldu usca perulu, si irita pielea.

Nóptea femeile se-si lase perulu liberu.

In Americ'a unde este in usu *pieptanatur'a cá a stramósiei* Er'a se vede perulu celu mai frumosu, atâtu prin finétia câtu si prin lungime.

Fetitieloru se nu li se taie pré adese-ori perulu cu sperantia ca va cresce mai lungu, fiinduca de cele mai multe ori nu ajunge lungimea primitiva. Este de ajunsu a-lu taiá de verfu puçine centimetre.

Incátu pentru acei'a cari voru se schimbe iér'n'a in primavéra; alb'a porumbitia in corbu negru, le punemu in vedere ca tóte preparatiunile pentru a vapsi perulu, unele, de esemplu: nuc'a de galla, nuc'a comuna, cógi'a de granatu — suntu cá si inocente, dar' dáu rezultate nesigure si puçinu durabile; pe candu altele care au de basa varulu, pétr'a iadului, plumbulu, sulfatulu de fieru s. a. 'si ajungu scopulu ipocritu, ér' intrebuintiarea lorú este periculósa si vatematória sanetatiei.

Uritulu.

Este unu adeveru tristu si recunoscutu de toti ca societatea moderna cu câtu inaintéza mai multu in civilizatiune, cu atâtu devine mai slabanága, mai bolnavitiósa. Viétia omului ar' trebui se dureze unu seculu, dar' noi prin aspiratiunile nóstre imposibile, prin dorintiele nebune, prin pasiunile desfrénate, ne assassinamu incetulu cu incetulu.

Omulu, care este unu pummu de pamentu inpiratu cu o scanteia domnedieésca, ar' votí se se inaltie

in sferele senine ale ceriuriloru, dar' corpulu lui se táresce pre pamentu pe care nu-lu póte 'abandoná. Ast'feliu dorintia si pasiunea suntu calai esistentiei nóstre. Intre multele bóle care ne amarescu viétia este mai alesu un'a care amenintia a devení o adeverata epidemia: *urítulu*.

Ori incatrau te intorci unu sunetu tristu 'ti lovesce audiulu: „*mi s'a uritu, moriu de uritu*.“ Uritulu este unu canceru care ataca numai pe cei lenesi.

Lenesiulu, dice Dr. Billadeau, lasatu in préd'a tortureloru uritului, finesce prin a devení o povara lui in-susi. Daca este bogatu, suferé de ból'a pe care englesii o numescu „*spleen*“, déca este seracu se arunca cu usiurintia in braçiele esceselorú de totu felulu, séu se sinucide. Suntu ómeni, cari credu ca munc'a este o degradare pentru ei, si privescu cu dispretiu la muncitorii corpului si ai inteligentiei.

Cu tóte acestea astadi singurulu titlu de nobletia si de meritu este munc'a. Ea esercita asupr'a moralului nostru o influentia din cele mai salutarii. Munc'a este isvorulu bogatiei, alu fericirei, singurulu remediulu eficace contr'a uritului.

Toti suntemu, trebuie se fimu muncitori, unii muncitori ai corpului, alii muncitori ai cugetarii. Fia-care muncitoriu are o misiune pe pamentu, fia-care are unu ogoru de destielinitu pentru a seméná in elu sementia binelui si a adeverului; si acel'a care n'a pusu plugulu in brasda, a lipsitu sánteii s'ale meniri.

Ce ar' devení omulu, ce ar' devení societatea fara munca?

Este mare numerulu acelor'a ce credu ca fericirea consista in situatiunea bogatului care, multumita aurului seu, nu mai este silitu se muncésca; suntu multi acei'a alu caroru idealu este „*il dolce far niente*.“ Toti alérnga in raptulu capului catra acésta tiénta, toti aspira la momentulu in care voru potea depune sarcin'a muncii.

Si ce-i ascépta aci? Fericirea? Nu, ci uritulu cu intregulu seu cortegiu, uritulu sinistru pe care muncitoriu nu-lu cunósce, nu l'a cunoscutu nici odata.

O voi muncitori ai corpului si ai cugetarii, voi fara a ve gandí, sunteti copii pré iubiti ai lui Domnedieu, voi posedeti celu mai frumosu talismanu, acel'a care face farmeculu si fericirea vietiei: munc'a.

Suntu ómeni, cari au ajunsu intr'o positiune cându munc'a nu mai este o necesitate pentru densii; acesti'a ar' trebui se-si aduca aminte cà spre a scapá de uritu si de alte bóle, d. es.: de apoplexia, ingrasiare, congestiune de sânge, guta, diabetu s. a. trebuie se-si impuna munc'a cá ancora de scapare.

O privilegiati ai norocului! adreçí-ve aminte cà nu esista sanetate, prin urmare fericire, fara munca, nu uitati ca in diu'a in care veti scóte pe usia din casele vóstre munc'a, in ace'a di uritulu cu sinistrulu seu cortegiu va intrá pe feréstra.

Dr. DRAGESCU.

Pe unu biletu.

Fericirea o doresce ori-ce anima umana,
La ea traindu vremu s'ajugemu — dar' dorintia ni-e vana!
O! si eu ce-ti sciú dorintia, si-ti cunoscu a t'a credintia
Rumpu tacerea... si cu dulce 'ti tramitu din departare
Alu meu doru cá se-ti sioptésca: fericire! salutare!!!

I. NITIU MACAVEIU.

Feliurimi.

Portretele Majestătilor Loru Regele și Regină României allaturate că premia gratuite la acestu numeru a diuariului nostru, suntemu convinși ca voru fi primite cu cea mai mare bucuria și placere din partea tuturor Abonantilor nostri și asiediate în fruntea caselor române, că și unele cari reprezintă pre întâia 1000 regala a României, pre cei mai gloriosi și grațiosi regenti ai tempului nostru.

Traiesca Regatulu — traiesca și Regele și Regină României!!!

Premiu de 100 franci în aur pentru cea mai buna novela se escria din partea Administrațiunei acestui diariu. — Se cere o novela originala a careia sujetu se fia scos din istoria noastră nationala seu din viața poporului romanu. Terminulu Concursului se defie pre 18/30 Septembrie a. c., cându premiulu se va adjudecă prin o comisiune de 5 insi. Lânga operatulu scrisu cu mâna straina și proveditu cu ôre-care devisa, se se aiature o epistola, sigilata cu sigilu strainu, portandu din afara devis'a operatului scrisa totu cu mâna straina, ér din lontru numele auctorului.

A se adresă la Administrațiunea diuar. „Amiculu Familiei“ în Gherla — Szamosujvár.

Canteculu gîntei latine care l'amu fostu publicatu în numerulu întâiu alu diuariului nostru în limbele: romana, latina, franceza și italiana și mai târziu și în cea magiara — la cererea mai multor abonanti ai nostri 'lu publicam ad și în limba germana în traducerea d-lui M. S. Rabener, care a tradusu acestu Cantecu și în limba ebraica.

DAS LIED von der lateinischen Race

Nach dem preisgekrönten „Cânteculu gîntei latine“
von V. Alexandri.

Sich' alle grossen Racen Königin
Ist die lateinische auf dieser Welt,
Auf ihrer Stirne strahlt der Gottheit Stern,
Der durch Jahrhundert' leuchtet und erhellt.
Ja ihr erhabener Beruf hienieden
Ist „immer vorwärts“ hin durch alle Zeite,
Sie schreitet an der Spitze aller Racen,
Um hinter sich das Licht stets zu verbreiten.

II

Der Jungfrau gleichet die latein'sche Race
Im Vollbesitz der Zauber-Sympatie,
Der Fremdling sich vorleigt auf ihrem Pfade,
Und fällt vor ihr hinsinkend auf das Knie.
Voll Anmuth, lebhaft und mit holdem Lächeln,
Beim heitern Himmel und in sanfter Sphäre,
Da spiegelt sie sich klar im Glanz der Sonne,
Und badet dort sich im smaragd'nen Meere.

III

Ja, die latein'sche Rac' ist im Besitze
Des Erdballs Schätze, höchsten ird'schen Gutes,
Und theilt so gerne diese holden Gaben
Mit ihren andern Schwestern frohen Mutes;
Doch schrecklich ist sie nur in ihrem Zorne,
Wenn's gilt zu schwingen hoch den Arm zur Wehre,
Für Freiheit gegen rohe Tyranei,
Zu kämpfen stets für die verletzte Ehre.

IV

Einst an das Weltgerichtetes grossem Tage
In Gottes Gegenwart im Himmelszelt
An sie gestellt wird diese strenge Frage:
„Was hast geleistet du auf dieser Welt?“
Wird sie wohl Antwort geben frei und offen:
„O, Herr! so lang' ich stand im Erdenthale—
Bewundert vor den Augen aller Völker—
Hab' ich vertreten Dich im Glanzesstrahle!“

Jurnalu floromanu în Vien'a. Jurnalulu hebdomedariu „Der Osten“ infintiatiu de cunoscutulu publicistu din Bucovina D-lu H. Bresnitz. carele în tempu de cincisprezece ani a aparatu cu curagiu și perseverantia interesele române în Vien'a

în limba germana, a încetatu a mai aparé dupa ce D-lu H. Bresnitz a devenitu proprietariu alu Jurnalului vienesu „Morgen-Post“, carele apare în tôte dilele. „Morgen-Post“ este celu mai vechiu între jurnalele vienesse ce aparu în tôte dilele, căci deja numera alu 32 anu alu esistintiei sale. Jurnalulu „Morgen-Post“ va reprezentă, întocmai că și „Der Osten“ interesele române cu tóta energi'a și dreptu aceea recomandam Jurnalulu „Morgen-Post“ cu tóta caldur'a atentiunii publicului romanu. „Morgen-Post“ apare în tôte dilele, chiaru și în Dumineci și serbatori, eara pretiulu abonamentului pe luna este 1 fl. 50 cr. Pentru scrisori și speditiuni de bani ajunge adres'a: Journal „Morgen-Post“ în Vien'a Kolingasse 17.

Avisu. Membrii „Convenței teologilor absoluti la anul 1878 în Seminariulu gr. cat. din Gherla“ suntu prin acest'a avisati, că dupace în anul acesta e de a se tiené I. adunare generala, — se binevoiesca a-si dá opiniunea facia de loculu si diu'a adunarei, și a-si notifică ubicatiunea impreuna cu post'a ultima, că asi'a se se póta face de tempuriu pasii prescisi de state. — Parerea mea individuala e, că adunarea se se tienă în Deesiu, — unde va fi și „Adunarea asociatiunei transilvane, pentru literatur'a și cultur'a poporului romanu“ — în dilele de 26, 27—28 Augustu n. Decum'va éra ar' fi se se tienă în vre-o comuna din giurulul Desiului, atunci diu'a de 26 ori 26 ar' fi mai potrivita pentru tienerea acelei'a, — de-ôrece eu din 28 Augustu inainte nu asi'u mai poté participă la ace'a. — Sperezu cumca spiritulu pacci, și iubirea și concordia fratiésca, care ne-a fostu asociatu în cursu de 4 ani ne va însoei si acum! La reverdere! Salutari cordiali. Blasiu, 16 Juniu 1882. *Presiedinte.*

Romanticismu americanu. — Acum'a-su 48 de ani, unu teneru din Kentuky, John Saunders, s'a inamorisatu în fiic'a unui omu avutu; fét'a respundea din sufletu la dragostea lui. Înse parintele fetei respinse fara mila pe petitoriu, dicându că tenerulu se uita numai la avere.

„Ei câtu ai d-t'a? întrebă tenerulu.

— Unu milionu dolari.

— Bine, mâne plecă spre occidentu și ve juru, că voiu preinde mân'a fiicei d-vostre, casdu me voiu întorče cu unu milionu. Bogatulu mai observă, că Saunders speculéza mai multu la mórtea betranului, decâtu se căscige unu milionu. Tenerulu respunse îndata, că și dupa mórtea betranului nu va lué pe iubita s'a fara se aiba și densulu milionulu gat'a și că elu este convinsu că fét'a i va remané credintiô'a. Elu 'si luă adio și plecă. Dar' unu milionu nu este lesne de căscigatu nici chiar' în Americ'a. John Saunders munci 48 de ani, pana deveni unulu din cei mai avuti economi de vite din Mantana. Nu e multu decâtu John în etate de 68 de ani, 'si faci bilantiulu si constată că avea unu milionu. Elu se întorče la Kentuky și se casatori cu iubita s'a în etate de 64 ani, care cu tóta colosal'a ei avere si numerosii ei petitori i-a remasu eredintiô a aprôpe unu jumetate secolu. Rsb.

O epistola amorôsa a lui Abd-el-Kader. — Abd-el-Kader, vestitulu Emiru si adversariu odata alu Franciei, a fostu cum se scie, invinsu de generalulu Lamoriciere și tramisu în Franci'a că prinsoneriu. Aci a fostu tienutu închisu la Amboise. În preambularile s'ale elu a însufatu o pasiune infocata unei domniôsiere frumoșă din orasiu. Ea a adresatu Emirului epistole pline de focu, pe care apoi Emirulu i le-a tramisu înapoi în modulu celu mai discretu, dimpreuna cu unu anelu si cu acest'a epistola:

„Fii binecuventata, angeru de iubire și fericire! Allah se-ti apere tinereti'a și se vigeze asupra nevinovatiei t'ale. În ochi t'ei este ceriulu și nôptea în anim'a t'a — Turturica alba, mai alba decâtu cursierulu arabu — teme-te de vrasmasiulu ce pândesce lânga patulu teu si dorcesce gratiile t'ale — sierpele se tereșce pe pieptulu teu virginalu — si-lu umple cu veninulu seu otravitu — alunga-lu, câtu tempu Allah n'a binecuventatu unfrea t'a — ér' acestu anelu suvenirulu robiei mele se-ti serve de talismanu. Cându într'o di te vei sémți slaba facia cu ademenirile seductiunei, priveșce la acestu anelu și se-ti dci: *Tubirea înafara de dogm'a omenesca este o mintiuna* — ea este bet'a desonôrei și a rusinei. Fii o soția casta și o mama sânta, fiica a lui Allah și vei traî în tóta vecinici'a!“

Numai dupa mórtea fetei s'a gasitu acest'a epistola a lui Abd-el-Kader între cel-alalte hârtii remase si ast'feliu s'a facutu cunoscutu lumei acestu episodulu romanticu. Rsb.

— Actii și Scrisuri fonciare de-a bancei „Albin'a“ se cauta spre cumperare. Oieretele suntu a se face la Redactiunea acestui diariu, care are comisiunea de-a cumperă, cu pretiuri reduse, unu numeru mai mare de atari chartii de valóre.

Manzulu si É'p'a.

Ei mamutia nu-i dreptate
 Tu se tragi caru-incarcatu,
 Gasd'a neci a sut'a parte
 Se n'aiba de-aredicatu,
 Usioru-i câte-unu snoputi
 A si-lu asiédia 'n caruti;
 Si cându nu mai birnesce
 Din sbiciu in aeru pocnesce,
 Silindu-te: cu sudóre.
 Se tragi unu turnu de povóre,—
 Acu preste doi-trei ani,
 Eu ace'a-si sörte se-am?!

Dfici tu ceva báiátielc,
 Dar' se me convingi deplenu,
 Cátu de usioru lucru este
 A-n'carcá cu gráu ori fênu:
 En' redica unu snoputi,
 Si mi-lu asiédia 'n caruti,
 Apoi de te-ai ostenitu,
 S'andu din sbiciu unu pocnitu;
 Si te-asiguru: cu sudóre
 Nu maj tragu turnu de povóre;
 Er' tu preste doi-trei ani,
 Ace'a-si sörte n'o se ai!

Mánzutiulu cá se arete
 Ce tiranu e gasda-seu,
 Indignatu si plinu de sete,
 Mergc la snopulu de gráu.
 Acum'a-i intre copite....
 Of! dá nu trecu trei clipite,
 S'afia la pamentu culcatu,
 Greu i-a fostu de-aredicatu;
 Si-lu trecu sudori, cându ar' vré
 Sbicuila de josu cá se-lu ié.
 — Vail! cá nici se-lu prindu nu potu! —
 Striga desperatu de totu.

Rusínatu, ploatu se trage
 Mánzulu lánca mama-s'a,
 Unu cuventu de imputare
 Din gura-i nu s'audiá.
 Atunci mam'a intielépta
 Dîse: vedi ast'a-i dreptate!
 Ce nu poti tu, póte altá
 Altú ce nu póte poti tú!

Toti au rolulu seu in lume
 Bunulu Domnedicu l'impune...
 Alu mieu de l'am implenitu
 Cu a ti n'am ce de gánditu.

Beinsiu 27/V. 1882. J. B.

Gacitura mestecata.

De MARIA C. POPU.
30i 0[4e7i9i.
 —[e'fuf'i93e9i, a71a 476[e,
 2á —u9u *6[e,
 fe '9t'á79e*2u 9e2o9t'e9i'tu;
 2á a71i9'a 3u—a Sic[e,
 2u —7a2'e,
 *1ofu 7a t'9e 4e[i2i'tu.
 A95e[u 3u72e, a'tta 7u8e
 E u9u 9u8e,
 E u9u ?i*u a8a5i'tofiu;
 *i *u—[e8'ai 4e[i2i'e
 E '9 iuli'e
 2a't[a o8u *i 2[ea'tofiu!
 U9u 3e't'i9u, o 2o9*2ii9'tia,
 O 3o[i9'tia,
 9e u9e*2e —e —a8e9'tu.
 *u8 o[4a9u *i e*2i o[4a9a,
 7u8ea 'i ?a9a,
 t'ofu ?o8u 8e[5e 7a 8o[8e9'tu.

?i9o, *i te '92[e3'9 8i9e!
 —e9't[u t'9e
 3au —[e'e9'tu *i ?iit'ofu;
 *u47e'tu, a9i8a, *e8t'i[e
 *i 5á93[i'e
 *au [o1i'tu 3'a7u t'eu a8o[u.]
 ?i9o! 3i7e7e 4[u86'se,
 A8o[6'e,
 *16[a *i 9u 8ai [e?i9u;
 t'9e[e'ti'a *e —a7e*2e,
 A6! iult*2e
 —e —oe'tu7u o[4e7i9u.
 2á *—c[a9'ti'a, 2'o —[i?i[e,
 2'o 3i8li[e,
 *e 7u2e*2i i9 3(u8u7u 8ieu;
 *i —(i9*2á9'te2e 3i?i9e,
 —e9't'u t'9e,
 ?oiu (u5á —e 3o8ne3ieu!
 A*ie 2á9'ta —oe'tu7u; 4(u86*a o[4e7i9a,
 3e 2á'te o[i '7u ?e3e, e —(i9*a 3'u9u 4io(u;
 *i 9u8ai 2u —(i?i[ea'i 3ui6*a *i *e9i9a
 T *—u9e 2a a8o(u7u e ?i*u a8a5i'to(u!

Gacitura magica.

De Mihail Marcu.

Literele din figur'a de mai josu asié se se ordi-
 neze cá se dè cuvintele de urmatoriulu intielesu:
 1—1 O litera din alfabetu.
 2—2 Unu rege alu Persiloru.
 3—3 Spitalu in Pest'a.
 4—4 Nume de botezu.
 5—5 Unu ordú calugarescu.
 6—6 Insula in Oceanulu Autlanticu.
 7—7 Unu rege de vitia romana.
 8—8 Orasiu in Ungaria.
 9—9 Unu poporu din penmsul'a pyreneica.
 10—10 Capital'a unei insule din oceanulu indicu.
 11—11 Unu barbatu din Sparta.
 12—12 Nume barbatescu.
 13—13 Totu ce esista la inceputu e asia.
 14—14 Litera din alfabetu.
 15—15 Numele unni barbatu romanu, care a avut si pâna
 aci a încercá cu multe vitregitati in lup'a pentru desceptarea
 si aperearea poporului romanu. Totu acestu nume 'ti va resultá
 de vei ceti literile din punctulu A spre B.

Figur'a e acés'ta:

A
 i A 1
 — 2 a a a 1
 — 3 a a a a a 3
 — 4 a a a a b c c 4
 — 5 c c c c c c c c c 5 11
 — 6 d e e e e e e e e g g g 6 13
 — 7 g h h i i i i i i i i i 7
 15 u i i i i i i i i i i i i i i i 15
 8 n n n n n n n n n o o o o 8
 9 o r r r r r r r r r r r 9
 10 s s t t t t t t u u 10
 11 u u u u u u u 11
 12 u u u v t 12
 13 p y o 13
 14 x 14
 B

Mauri
 Andajesta

Nicolae J. Negru
 Profosinulu
 Diacon
 Ero
 Maunitanii
 prepozitu
 Matea
 Ioann Hungar

Terminulu pentru deslegare la ambele e 10.22 Juliu a. c.
 Intre gácitori se voru sortiá icóne frumóse si carti pre-
 tióse.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Imprimari'a „Aurora“ p. A. Todoranu in Gherla.

Ioanne Hungari
 Corvina